

Új kiadás – Mózes második könyve (Exodus)

Az 1975-ben megjelent és 1990-ben revideált protestáns új fordítású Biblia legújabb revíziójának próbakiadását tartja kezében a Tisztelt Olvasó. A Magyar Bibliatársulat 2006-ban kezdett hozzá a revízió előkészítéséhez, az észrevételek gyűjtéséhez. Munkánk most jutott el arra a pontra, hogy az egyházi bibliaolvasó közvélemény elé tárhatjuk a Szöveggondozó Bizottság revíziós munkájának gyümölcseit, köztük Mózes második könyvét.

A bibliai szöveg gondozása során a következő revíziós alapelvekhez igyekeztünk tartani magukat: 1. Figyelembe vettük és értékeltük az 1990 és 2008 között beérkezett észrevételeket és javaslatokat. 2. Meg kívántuk őrizni az új fordítású Biblia alapvető szövegkritikai és fordítási döntéseit (a formális és a dinamikus ekvivalencia kiegyensúlyozott alkalmazása), a bibliai szöveg tagolását és az emelkedett, mai beszélt köznyelvi szintet. Ezeken a területeken csak akkor változtattunk az új fordítás szövegén, ha azt a mai írásértelmezési és fordításelméleti konszenzus megkövetelte. 3. Javítottuk a felismert nyomdahibákat, fordítási tévedéseket és archaikus (a mai beszélt nyelvben már nem használatos) kifejezéseket. 4. Igyekeztünk javítani a fordítás egységességén, következetességén. 5. Törekedtünk a „jó magyarságú” nyelvi megoldásokra, valamint arra, hogy az új bibliai szöveg felolvasva („szószéki használat”) is jól hangozzék. Legfőképpen pedig azt reméljük, hogy a revíziós munka eredményeként Isten ígéje még inkább érthetően és tisztábban szólalhat meg magyar nyelven.

A most kézben tartott szöveget a Magyar Bibliatársulat tagegyházainak hivatalos honlapjain, pdf formátumban jelentetjük meg. A változtatott verseket pirossal különböztettük meg az 1990-es szöveghez képest változatlanul hagyott versektől.

Köszönjük az eddig kapott észrevételeket, és arra szeretnénk kérni mindenkit, hogy a revideált szöveggel kapcsolatos véleményével bátran keressen meg bennünket az info@bibliatarsulat.hu email címen vagy levélben a 1113 Budapest Bocskai út 35. postacímen.

Magyar Bibliatársulat

MÓZES MÁSODIK KÖNYVE (EXODUS)

1

Izráel fiai nagy néppé lesznek Egyiptomban

¹Név szerint ezek voltak Izráel fiai, akik Egyiptomba mentek Jákóbbal; mindegyik a maga háza népével ment: ²Rúben, Simeon, Lévi és Júda, ³Issakár, Zebulon és Benjámin, ⁴Dán és Naftáli, Gád és Ásér. ⁵Összesen hetvenen voltak, akik Jákóbtól származtak; József pedig már Egyiptomban volt. ⁶Azután meghalt József és valamennyi testvére, meg az az egész nemzedék. ⁷Izráel fiai pedig szaporodtak, gyarapodtak, megsokasodtak, nagyon-nagyon megerősödtek, és megtelt velük az ország.

Az egyiptomiak elnyomják Izráelt

⁸Új király került azonban Egyiptom élére, aki már nem ismerte Józsefet, ⁹és ezt mondta népének: Lám, Izráel fiainak népe nagyobb és erősebb, mint mi. ¹⁰Gyertek, bánjunk csak okosan vele, nehogy még jobban megsokasodjon! Mert ha háború támad, ő is ellenségeinkhez csatlakozik, ellenünk harcol, és kivonul az országból. ¹¹Ezért munkafelügyelőket rendeltek fölénk, hogy kényszermunkával sanyargassák őket. Raktárvárosokat kellett építeniük a fáraó számára: Pitómot és Ramszeszt. ¹²De mennél jobban sanyargatták őket, annál inkább sokasodtak és terjeszkedtek, úgyhogy félni kezdtek Izráel fiaitól. ¹³Ezért kegyetlenül dolgoztatták az egyiptomiak Izráel fiait. ¹⁴Kemény munkával keserítették az életüket: sárkeveréssel, vályogvetéssel és mindenféle mezei munkával; mindenféle munkával kegyetlenül dolgoztatták őket.

¹⁵Azután parancsot adott Egyiptom királya a héber bábáknak – az egyiknek Sifrá, a másiknak Púá volt a neve –, ¹⁶és ezt mondta: Amikor a héber asszonyok szülésénél segédkeztek, figyeljétek a szülés lefolyását: ha fiú lesz, öljétek meg, ha leány, hagyjátok életben! ¹⁷De a bábák félték az Istent, és nem cselekedtek úgy, ahogyan Egyiptom királya meghagyta nekik, hanem életben hagyták a fiúgyermeket. ¹⁸Ekkor Egyiptom királya magához hívatta a bábákat, és kérdőre vonta őket: Miért teszitek ezt, miért hagyjátok életben a fiúgyermeket? ¹⁹A bábák pedig ezt felelték a fáraónak: Mert a héber asszonyok nem olyanok, mint az egyiptomiak, hanem életerősek. Mire a bába odaér hozzájuk, már meg is szültek. ²⁰Isten ezért jót tett a bábákkal. A nép pedig sokasodott, és igen megerősödött. ²¹És mivel a bábák félték az Istent, ő gyermekekkel ajándékozta meg őket. ²²A fáraó ekkor megparancsolta egész népének: Minden újszülött héber fiút dobjatok a Nílusba, csak a leányokat hagyjátok életben!

2

Mózes születése

¹Egy Lévi házából való férfi elment, és feleségül vette Lévi egyik leányutódját. ²Az asszony teherbe esett, és fiút szült. Amikor látta, hogy milyen szép, három hónapig rejtegette. ³Amikor azonban nem tudta már tovább rejtegetni, fogott egy gyékénykosarat, bekente szurokkal és gyantával, majd beletette a gyermeket, és kitette a Nílus partján a sás közé. ⁴A gyermek nővére pedig ott állt távolabb, hogy megtudja, mi történik vele.

⁵A fáraó leánya éppen odament, hogy megfürödjék a Nílusban, cselédjei meg ott járkáltak a Nílus mentén. Megpillantotta a kosarat a sás között, odaküldte a szolgálóleányát, és kihozta azt. ⁶Fölnyitotta, és meglátta a gyermeket; hát egy síró fiú volt! Megszánta, és ezt mondta: A héberek gyermekei közül való ez. ⁷A kisfiú nővére pedig ezt kérdezte a fáraó leányától: Ne menjek, és ne hívjak egy szoptató asszonyt a héberek közül, aki majd szoptatja neked a gyermeket? ⁸A fáraó leánya így felelt: Eredj! A leány elment, és a gyermek anyját hívta oda. ⁹Vidd magaddal ezt a gyermeket – mondta neki a fáraó leánya –, és szoptasd őt helyettem, én pedig megadom jutalmadat! Az asszony magához vette a gyermeket, és

szoptatta. ¹⁰Amikor a gyermek nagyobb lett, elvitte a fáraó leányához, aki a fiává fogadta. Mózesnek nevezte el, mert ezt mondta: A vízből húztam ki.

Mózes gyilkol és elmenekül

¹¹Abban az időben történt, amikor Mózes már felnőtt, hogy kiment testvéreihez, és látta kényszermunkájukat. És meglátta, hogy egy egyiptomi férfi egy héber férfit, az ő egyik testvérét veri. ¹²Körülnézett, és amikor látta, hogy senki sincs ott, agyonütötte az egyiptomit, és elrejtette a homokban. ¹³Másnap is kiment, akkor meg két héber férfi civakodott egymással. Rászólt arra, aki a hibás volt: Miért vered a felebarátodat? ¹⁴De ő így válaszolt: Ki tett téged előljáróvá és bíróvá közöttünk? Talán engem is meg akarsz ölni, ahogyan megölted az egyiptomit? Mózes megijedt, és ezt gondolta: Bizony, kitudódott a dolog!

¹⁵A fáraó is meghallotta ezt a dolgot, és halálra kerestette Mózeset. De Mózes elmenekült a fáraó elől. Midján földjén állapotodott meg, és leült ott egy kútnál. ¹⁶Midján papjának volt hét leánya. Ezek odajöttek, vizet merítettek és megtöltötték a vályúkat, hogy megittassák apjuk juhait. ¹⁷De pásztorok is jöttek oda, és elkergették őket. Ekkor fölállt Mózes, segítségükre sietett, és megittatta juhaikat. ¹⁸Amikor a leányok hazaértek apjukhoz, Reuélhez, az megkérdezte: Hogyhogy ma ilyen korán megjöttetek? ¹⁹Egy egyiptomi férfi védett meg bennünket a pásztoroktól – felelték. – Sőt még vizet is merített nekünk, és megittatta a juhokat. ²⁰Akkor ezt mondta a leányainak: Hol van ő most? Miért hagytátok ott azt az embert? Hívjátok ide, és egyék velünk! ²¹Mózes úgy döntött, hogy ott marad annál a férfinál, az pedig Mózeshez adta leányát, Cippórá. ²²Az asszony fiút szült, ő pedig Gérsómnak nevezte el, mert azt mondta: Jövevény lettem idegen földön. ²³Közben hosszú idő telt el, és meghalt Egyiptom királya. Izráel fiai pedig sóhajtoztak és kiáltoztak a szolgaság miatt, és a szolgaság miatti segélykiáltásuk feljutott Istenhez. ²⁴Isten meghallotta panaszkodásukat, és visszaemlékezett Isten a szövetségére, amelyet Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal kötött. ²⁵Rátekintett Isten Izráel fiaira, és gondja volt rájuk Istennek.

3

Isten megjelenik Mózesnek, és elhívja őt

¹Mózes pedig apósának, Jetrónak, Midján papjának a juhait legeltette. Egyszer a juhokat a pusztán túlra terelte, és eljutott az Isten hegyéhez, a Hórebhez. ²Ott megjelent neki az ÚR angyala tűz lángjában egy csipkebokor közepéből. Látta ugyanis, hogy a csipkebokor tűzben ég, de mégsem ég el a csipkebokor. ³Akkor Mózes ezt mondta magában: Odamegyek, és megnézem ezt a nagy csodát: miért nem ég el a csipkebokor? ⁴Amikor az ÚR látta, hogy odamegy megnézni, megszólította őt Isten a csipkebokor közepéből, és ezt mondta: Mózes! Mózes! Ő pedig így felelt: Itt vagyok! ⁵Isten ekkor azt mondta: Ne jöjj közelebb! Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állsz! ⁶Majd ezt mondta: Én vagyok atyádnak Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene. Ekkor Mózes eltakarta az arcát, mert félt rátekinteni az Istenre. ⁷Az ÚR pedig azt mondta: Megláttam népem nyomorúságát Egyiptomban, és meghallottam segélykiáltásukat a sanyargatók miatt, mert ismerem fájdalmaikat. ⁸El is megyek, hogy kimentsem őket Egyiptom kezéből és elvigyem őket arról a földről egy jó és tágas földre, tejjel és mézzel folyó földre: a kánaáni, a hettita, az emóri, a perizzi, a hivvi és a jebúsi nép helyére. ⁹Bizony, eljutott hozzám Izráel fiainak segélykiáltása; látom is, hogy mennyire sanyargatják őket az egyiptomiak. ¹⁰Most azért menj! Elküldelek téged a fáraóhoz: vezesd ki népemet, Izráel fiait Egyiptomból! ¹¹Mózes azonban ezt felelte erre az Istennek: Ki vagyok én, hogy elmenjek a fáraóhoz, és kivezessek Egyiptomból Izráel fiait? ¹²De Isten azt mondta: Bizony, én veled leszek! Ez lesz annak a jele, hogy én küldelek: Amikor kivezeted a népet Egyiptomból, ennél a hegynél fogjátok áldozattal szolgálni az Istent.

¹³De Mózes azt felelte Istennek: Ha majd elmegyek Izráel fiaihoz, és azt mondom nekik: atyáitok Istene küldött engem hozzátok, és ők megkérdezik tőlem, hogy mi a neve, akkor mit mondjak nekik? ¹⁴Isten ezt felelte Mózesnek: Vagyok, aki vagyok. Majd azt mondta: Így szólj Izráel fiaihoz: A „Vagyok” küldött engem hozzátok. ¹⁵Még ezt is mondta Isten Mózesnek: Így szólj Izráel fiaihoz: Az ÚR, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene küldött engem hozzátok. Ez az én nevem mindörökre, így szólítsatok engem nemzedékről nemzedékre!

¹⁶Menj, gyűjtsd össze Izráel véneit, és mondd meg nekik: Az ÚR, atyáitok Istene: Ábrahám, Izsák és Jákób Istene megjelent nekem, és azt mondta: Számon tartalak benneteket és mindazt, amit ellenetek Egyiptomban elkövettek, ¹⁷és elhatároztam, hogy elviszlek benneteket az egyiptomi nyomorúságból a kánaáni, a hettita, az emóri, a perizzi, a hivvi és a jebúsi nép földjére, a tejjel és mézzel folyó földre. ¹⁸Ők majd hallgatnak a szavadra. Azután menj be Izráel véneivel együtt Egyiptom királyához, és ezt mondjátok neki: Az ÚRral, a héberek Istenével találkoztunk. Hadd menjünk azért ki háromnapos járóföldre a pusztába, hogy áldozzunk Istenünknek, az Úrnak! ¹⁹Én ugyan tudom, hogy az egyiptomi király nem engedi meg, hogy elmenjetelek, hanem csak az erőszaknak enged majd, ²⁰de én kinyújtom a kezemet, és megverem Egyiptomot mindenféle csodával, amelyeket véghezviszek benne. Majd azután elbocsát benneteket. ²¹És jóindulatot ébresztek e nép iránt az egyiptomiakban, úgyhogy amikor eljöttök, nem jöttök üres kézzel. ²²Minden asszony kérjen a szomszédasszonyától és lakótársától ezüst és arany ékszereket, meg ruhákat, és adjátok azokat fiaitokra és leányaitokra: így szereztek majd zsákmányt Egyiptomtól.

4

Isten felkészíti Mózeset a küldetésre

¹Mózes ekkor így felelt: Hátha nem hisznek nekem, és nem hallgatnak a szavamra, hanem azt mondják: Nem is jelent meg neked az ÚR?! ²De az ÚR erre megkérdezte tőle: Mi van a kezeden? Egy bot – felelte. ³Dobd a földre! – mondta az ÚR. Amikor a földre dobta, az kígyóvá változott, Mózes pedig elfutott előle. ⁴Az ÚR azonban ezt mondta Mózesnek: Nyújtsd ki a kezedet, és ragadd meg a farkánál! Mózes kinyújtotta a kezét, és megmarkolta, az pedig a markában bottá változott. ⁵Így majd elhiszik, hogy megjelent neked az ÚR, atyáik Istene: Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene.

⁶Majd pedig ezt mondta neki az ÚR: Dugd be a kezedet a ruhád alá! Ő bedugta a kezét a ruhája alá, és amikor kihúzta, hófehér volt a keze a poklosságtól. ⁷Ezután pedig azt mondta: Dugd vissza a kezedet a ruhád alá! Visszadugta a kezét a ruhája alá, és amikor kihúzta a ruhája alól, ismét olyan volt, mint testének többi része. ⁸Ha tehát nem hisznek neked, és nem hallgatnak a szóra az első jelnél, majd hisznek a szónak a következő jelnél. ⁹De ha még erre a két jelre sem hisznek, és nem hallgatnak a szavadra, akkor végy a Nílus vizéből, öntsd a szárazra, és a Nílusból vett víz vérré változik a szárazon.

¹⁰Mózes akkor ezt mondta az Úrnak: Kérlek, Uram, nem vagyok én a szavak embere. Korábban sem voltam, de azóta sem lettem az, hogy szolgálóddal beszélsz. Sőt inkább nehéz ajkú és nehéz nyelvű vagyok. ¹¹De az ÚR ezt mondta neki: Ki adott száját az embernek? Ki tesz némává vagy süketté, látóvá vagy vakká? Talán nem én, az ÚR?! ¹²Most azért csak menj: majd én segítségedre leszek a beszédben, és megtanítalak arra, hogy mit beszélj! ¹³De ő azt felelte: Kérlek, Uram! Küldj mást, akit küldeni tudsz!

¹⁴Ekkor az ÚR haragra gerjedt Mózes ellen, és azt mondta: Van neked egy testvéred, a lévita Áron. Tudom, hogy ő jól tud beszélni. Sőt jön is már eléd, és ha meglát, szívből fog örülni. ¹⁵Beszélj hát vele, és add az ő szájába a szavakat! Én pedig a segítségetekre leszek a beszédben, és megtanítalak benneteket arra, hogy mit cselekedjetelek. ¹⁶Ő majd beszél helyetted a néppel. Ő lesz a te szád, te pedig olyan leszel neki, mint az isten. ¹⁷Ezt a botot pedig te vedd a kezébe, és mutasd be vele a jeleket!

Mózes visszatér Egyiptomba

¹⁸Ekkor Mózes visszament Jetróhoz, az apósához, és így szólt hozzá: Szeretnék visszamenni testvéreimhez Egyiptomba, hadd lássam, élnek-e még? Jetró így felelt Mózesnek: Eredj békével! ¹⁹Az ÚR ugyanis azt mondta Mózesnek Midjánban: Menj vissza Egyiptomba, mert meghaltak mindazok az emberek, akik halálra kerestek téged. ²⁰Ekkor fogta Mózes a feleségét és fiait, számárra ültette őket, hogy visszatérjen Egyiptom földjére. Isten botját is kezébe vette Mózes. ²¹Mert ezt mondta az ÚR Mózesnek: Amikor visszamégy Egyiptomba, ügyelj arra, hogy megtedd a fáraó előtt mindazokat a csodákat, amelyekre képessé tettelek. Én ugyan megkeményítem a szívét, és nem akarja majd elbocsátani a népet, ²²de te mondd meg a fáraónak: Így szól az ÚR: Izráel az én elsőszülött fiam. ²³Azért azt mondom neked, hogy bocsásd el az én fiamat, hadd szolgáljon áldozattal engem! Ha nem akarod őt elbocsátani, akkor megölöm a te elsőszülött fiadat.

²⁴Útközben történt, az éjjeli szálláson, hogy rátámadt az ÚR, és meg akarta ölni. ²⁵De Cippóra fogott egy éles követ, levágta fiának az előbőrét, Mózes combjához érintette, és így szólt: Véren szerzett vőlegényem vagy! ²⁶Akkor eltávozott tőle az ÚR. Cippóra akkor a körülmetélés miatt nevezte így Mózeset: Véren szerzett vőlegény.

²⁷Áronnak pedig ezt mondta az ÚR: Menj Mózes elé a pusztába! Ő elment, és találkozott vele az Isten hegyénél, és megcsókolta őt. ²⁸Mózes elbeszélte Áronnak mindazokat az ígéket, amelyekkel az ÚR elküldte, és mindazokat a jeleket, amelyeket megparancsolt neki. ²⁹Azután elment Mózes és Áron, és összegyűjtötte Izráel fiainak összes véneit. ³⁰Áron elmondta mindazt, amit az ÚR mondott Mózesnek, Mózes pedig bemutatta a jeleket a nép előtt. ³¹A nép pedig hitt. Amikor meghallották, hogy az ÚR számon tartja Izráel fiait, és meglátta nyomorúságukat, meghajoltak és leborultak.

5

A fáraó elutasítja Mózes és Áron kérését

¹Azután bement Mózes és Áron a fáraóhoz, és ezt mondták neki: Így szól az ÚR, Izráel Istene: Bocsásd el népemet, hogy ünnepet szentelhessem neked a pusztában! ²A fáraó azonban ezt felelte: Kicsoda az az ÚR, hogy hallgassak a szavára és elbocsássam Izráelt? Nem ismerem az URat, úgyhogy nem is bocsátom el Izráelt. ³Erre ők ezt mondták: Találkoztunk a héberek Istenével. Hadd menjünk ki azért háromnapos járőföldre a pusztába, hogy áldozzunk Istenünknek, az ÚRnak, hogy ne sújtsen bennünket dögvésszel vagy fegyverrel. ⁴De Egyiptom királya ezt mondta nekik: Mózes és Áron! Miért akarjátok elvonni a népet a munkájától? Menjetek, folytassátok a kényszermunkát! ⁵Már így is sok a mihaszna nép az országban – mondta a fáraó –, és ti még abba akarjátok hagyni ezekkel a kényszermunkát?!

Még nehezebb lesz Izráel sorsa

⁶A fáraó még aznap megparancsolta a nép sanyargatóinak és felügyelőinek: ⁷Ne adjatok többé szalmát a népnek a vályogvetéshez, ahogy eddig: Menjenek, és szedjenek maguknak szalmát! ⁸De hajszatok be rajtuk ugyanannyi vályogot, amennyit eddig kellett készíteniük! Ne engedjete el belőle, mert lusták ezek, azért kiáltozzák: Menjünk és áldozzunk Istenünknek! ⁹Ha nehezebb lesz az emberek munkája, és el lesznek vele foglalva, akkor nem törődnek majd hazug beszédekkel. ¹⁰Kimentek tehát a nép sanyargatói és felügyelői, és azt mondták a népnek: Így szól a fáraó: Nem adok nektek szalmát. ¹¹Menjete, szedjetek magatoknak szalmát ott, ahol találtok! De a munkátokból semmit sem engedünk el.

¹²Ekkor a nép szétszéledt egész Egyiptomban, hogy a tarlón szalmát szedegessen. ¹³A sanyargatók pedig folyton csak hajszolták őket: Végezzéte el a napi munkátokat úgy, mint amikor még volt szalma! ¹⁴Meg is verték Izráel fiainak felügyelőit, akiket a fáraó sanyargatói rendeltek föléljük, és azt mondták: Miért nem végeztéte el sem tegnap, sem ma a

vályogvetést úgy, mint eddig, az előírt mennyiségben? ¹⁵Akkor bementek Izráel fiainak felügyelői a fáraóhoz, és így panaszkodtak: Miért bánasz így szolgáliddal? ¹⁶Szalmát nem adnak szolgálidnak, mégis azt parancsolják, hogy csináljunk vályogot. Sőt most még megverik is szolgálidat. Így néped ellen vétkezel. ¹⁷De ő így felelt: Lusták vagytok, lusták! Ezért mondjátok: El akarunk menni áldozni az Úrnak. ¹⁸Menjetek csak, és dolgozzatok! Szalmát nem adnak nektek, de a kiszabott vályogot be kell szolgáltatnotok!

¹⁹Izráel fiainak felügyelői látták, hogy bajban vannak, mivel ezt mondták: A napi vályogmennyiségből nem szabad engedni! ²⁰Ezért amikor a fáraótól kijövet talákoztak Mózesrel és Áronnal, akik ott álltak rájuk várakozva, ²¹ezt mondták nekik: Nézzen rátok az Úr, és ítéljen meg benneteket, mivel gyűlöletessé tettetek bennünket a fáraó és udvari emberei előtt, és fegyvert adtak a kezükbe, hogy megöljenek bennünket!

²²Ekkor Mózes az Úrhoz fordult, és ezt mondta: Uram, miért bánasz ilyen gonoszul ezzel a néppel? Miért is küldtél ide engem?! ²³Mert amióta bementem a fáraóhoz, hogy beszéljek vele a nevedben, csak még gonoszabban bánik ezzel a néppel, te pedig semmit sem tettél, hogy megszabadítsd a népedet.

6

¹Akkor ezt mondta Mózesnek az Úr: Majd meglátod, mit teszek a fáraóval: erős kéz kényszeríti arra, hogy elbocsássa, erős kéz kényszeríti arra, hogy elűzze őket országából.

Az Úr megújítja ígését

²Azután beszélt Isten Mózesrel, és azt mondta neki: Én vagyok az Úr! ³Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak úgy jelentem meg, mint „Mindenható Isten”, de azt a nevet, hogy „Úr”, nem nyilatkoztattam ki nekik. ⁴Szövetségre is léptem velük, hogy nekik adom Kánaán földjét, azt a földet, amelyen jövevények voltak. ⁵Meghallottam Izráel fiainak jajkiáltását is amiatt, hogy az egyiptomiak rabszolgamunkára kényszerítik őket, és visszaemlékeztem szövetségemre. ⁶Ezért mondd meg Izráel fiainak: Én vagyok az Úr, és megszabadítalak benneteket az egyiptomi kényszermunkától, és megmentelek benneteket a nekik végzett rabszolgamunkától; megváltalak benneteket kinyújtott karral és súlyos ítéletekkel! ⁷Népemmel fogadlak titeket, én pedig Istenetek leszek, és megtudjátok, hogy én, az Úr vagyok a ti Istenetek, aki megszabadítalak benneteket az egyiptomi kényszermunkától. ⁸Azután beviszlek benneteket arra a földre, amelyről megesküdtem, hogy Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak adom, és nektek adom majd azt örökségül. Én vagyok az Úr! ⁹Mózes pedig elbeszélte mindezt Izráel fiainak. De nem hallgattak Mózesre kishitőségük és a kemény munka miatt.

¹⁰Azután így beszélt Mózeshez az Úr: ¹¹Menj be a fáraóhoz, Egyiptom királyához, és mondd meg neki, hogy bocsássa el országából Izráel fiait! ¹²Mózes azonban így beszélt az Úr előtt: Hiszen Izráel fiai sem hallgattak rám! Hogyan hallgatna hát rám a fáraó, amikor még a beszédben is ügyetlen vagyok?! ¹³De az Úr szólt Mózesnek és Áronnak, és odarendelte őket Izráel fiaihoz meg a fáraóhoz, Egyiptom királyához, hogy vezessék ki Izráel fiait Egyiptom országából.

Rúben, Simeon és Lévi családfája

¹⁴Ezek voltak a nagycsaládok fejei: Rúbennek, Izráel elsőszülöttjének a fiai voltak: Hanók és Pallú, Hecrón és Karmí. Ezek voltak Rúben nemzetségei. ¹⁵Simeon fiai voltak: Jemúél, Jámín és Óhad, Jákín, Cóhar és Saul, egy kánaáni nő fia. Ezek Simeon nemzetségei.

¹⁶Ezek pedig Lévi fiainak nevei, származásuk szerint: Gérsón, Kehát és Merári. Lévi százharminchét évet élt. ¹⁷Gérsón fiai voltak: Libní és Simei, nemzetségeik szerint. ¹⁸Kehát fiai voltak: Amrám és Jichár, Hebrón és Uzzíél. Kehát százharminchárom évet élt. ¹⁹Merári fiai voltak: Mahlí és Músí. Ezek Lévi nemzetségei, származásuk szerint.

²⁰Amrám feleségül vette Jókebedet, apja húgát, ő szülte neki Áront és Mózeset. Amrám százharminchét évet élt. ²¹Jichár fiai voltak: Kórah, Nefeg és Zikrí. ²²Uzzíél fiai voltak: Mísáél, Elcáfán és Szitrí.

²³Áron feleségül vette Elísebát, Ammínádáb leányát, Nahsón húgát, ő szülte neki Nádábot és Abíhút, Eleázárt és Ítámárt. ²⁴Kórah fiai voltak: Asszír, Elkáná és Abíászáf. Ezek a kórahiak nemzetségei. ²⁵Eleázár, Áron fia Pútiél egyik leányát vette feleségül, ez szülte neki Fineást. Ezek a lévíták családfői nemzetségeik szerint.

²⁶Ez az az Áron és Mózes, akiknek azt mondta az ÚR: Vezessétek ki Izráel fiait Egyiptom országából, seregeik szerint! ²⁷Ők – Mózes és Áron – beszéltek a fáraóval, Egyiptom királyával, hogy kivezessék Izráel fiait Egyiptomból.

Mózes és Áron a fáraónál

²⁸Amikor az ÚR Egyiptom földjén beszélt Mózesrel, ²⁹így szólt az ÚR Mózeshez: Én vagyok az ÚR! Mondd meg a fáraónak, Egyiptom királyának mindazt, amit én mondok neked!

³⁰Mózes azonban így beszélt az ÚR előtt: Hiszen én még a beszédben is ügyetlen vagyok! Hogyan hallgatna rám a fáraó?

7

¹Az ÚR azt mondta Mózesnek: Lásd, olyanná teszek a fáraó előtt, mintha isten volnál. Testvéred, Áron pedig a prófétád lesz. ²Te mondj el neki mindent, amit én parancsolok neked. Testvéred, Áron, meg beszéljen a fáraóval, hogy bocsássa el országából Izráel fiait. ³Én azonban megkeményítem a fáraó szívét, és bár sok jelet és csodát teszek Egyiptom földjén, ⁴a fáraó mégsem hallgat majd rátok, amíg rá nem teszem kezemet Egyiptomra. Akkor majd kihozom seregeimet, az én népemet, Izráel fiait Egyiptomból súlyos ítéletekkel. ⁵Majd megtudják az egyiptomiak, hogy én vagyok az ÚR, ha kinyújtom kezemet Egyiptomra, és kihozom közülük Izráel fiait.

⁶Mózes és Áron eszerint jártak el. Úgy cselekedtek, ahogyan megparancsolta nekik az ÚR. ⁷Mózes nyolcvan, Áron pedig nyolcvanhárom éves volt, amikor beszéltek a fáraóval.

⁸Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek és Áronnak: ⁹Ha így szól hozzátok a fáraó: Tegyetek valami csodát! – akkor mondd Áronnak: Vedd a botodat, és dobd a fáraó elé, hogy kígyóvá változzon! ¹⁰Bement azért Mózes és Áron a fáraóhoz, és úgy cselekedtek, ahogyan az ÚR parancsolta. Áron odadobta a botját a fáraó és udvari emberei elé, és az kígyóvá változott. ¹¹Akkor a fáraó is hívatta a bölcseket és varázslókat, és azok, Egyiptom mágusai is ugyanazt tették a maguk titkos mesterségével: ¹²Mindegyikük odadobta a botját, és azok kígyóvá változtak. De Áron botja elnyelte az ő botjaikat. ¹³A fáraó szíve azonban kemény maradt, és nem hallgatott rájuk, ahogyan megmondta az ÚR.

Az első csapás: A vizek vérré válnak

¹⁴Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Konok a fáraó szíve, nem akarja elbocsátani a népet.

¹⁵Menj el a fáraóhoz reggel, amikor kimegy a vízhez! Állj eléje a Nílus partján, és vedd kezébe azt a botot, amely kígyóvá változott. ¹⁶Ezt mondd neki: Az ÚR, a héberek Istene küldött engem hozzád ezzel az üzenettel: Bocsásd el népemet, hogy áldozattal szolgáljanak nekem a pusztában! – de te nem hallgattál rám mindeddig. ¹⁷Így szól azért az ÚR: Ebből tudod meg, hogy én vagyok az ÚR: A kezemben levő bottal ráütök a Nílus vizére, és az vérré változik. ¹⁸A Nílusban a halak elpusztulnak, a Nílus pedig megbüdösödik, úgyhogy az egyiptomiak nem tudnak majd vizet inni a Nílusból.

¹⁹Akkor ezt mondta az ÚR Mózesnek: Mondd Áronnak: Vedd a botodat, és nyújtsd ki a kezedet Egyiptom vizei fölé, folyói és csatornái, tavai és valamennyi víztározója fölé, hogy vérré váljanak. Legyen vér Egyiptom egész földjén, még a fa- és a kőedényekben is! ²⁰Mózes és Áron úgy cselekedett, ahogyan az ÚR parancsolta. Fölemelte a botját a fáraó és udvari

emberei szeme láttára, ráütött a Nílus vizére, és a Nílus vize mind vérré változott. ²¹A Nílus halai elpusztultak, a Nílus megbüdösödött, úgyhogy az egyiptomiak nem tudtak inni a Nílus vizéből. Vér volt Egyiptom egész földjén.

²²De Egyiptom mágusai is ugyanazt tették titkos mesterségükkel, ezért a fáraó szíve kemény maradt, és nem hallgatott rájuk, ahogyan megmondta az ÚR. ²³A fáraó sarkon fordult és hazament; nem vette szívére a dolgot. ²⁴Az egyiptomiak pedig mind elkezdtek ivóvízért ásni a Nílus környékén, mert nem tudtak inni a Nílus vizéből. ²⁵És ez így ment hét napig, miután megverte az ÚR a Nílust.

Második csapás: A békák

²⁶Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Menj be a fáraóhoz, és ezt mondd neki: Így szól az ÚR: Bocsásd el népemet, hogy áldozattal szolgáljon nekem! ²⁷Mert ha nem akarod elbocsátani, akkor én békákkal verem meg országod egész területét. ²⁸Békák hemzsegnek a Nílusban, majd kijönnek belőle, és bemennek a házadba, a hálószobádba, az ágyadba, udvari emberei házába, néped közé, a kemencékbe és a sütőteknőbe. ²⁹Rád másznak majd a békák, meg népedre és udvari embereidre.

8

¹Akkor ezt mondta az ÚR Mózesnek: Mondd Áronnak, hogy nyújtsa ki kezét botjával együtt a folyók, a csatornák és a tavak fölé, és hozza föl a békákat Egyiptom földjére! ²Áron kinyújtotta kezét Egyiptom vizei fölé, mire feljöttek a békák, és ellepték Egyiptom földjét.

³De a mágusok is így cselekedtek titkos mesterségükkel, és békákat hoztak föl Egyiptom földjére. ⁴Ekkor hívatta a fáraó Mózeset és Áront, és azt mondta: Könyörögjete az ÚRhoz, hogy távolítsa el a békákat rólam és népemről! Én pedig elbocsátom a népet, hogy áldozzon az ÚRnak. ⁵Mózes azt felelte a fáraónak: Tetszésedre bízom, hogy amikor könyörgök érte, udvari embereidért és népedért, mikorra kérjem, hogy nálad és a házaidban pusztuljanak ki a békák, és csak a Nílusban maradjanak meg. ⁶Holnapra – felelte a fáraó. Mózes ezt mondta: Úgy lesz, ahogyan mondd, hogy megtudd: nincs hasonló a mi Istenünkhöz, az ÚRhoz. ⁷Eltávoznak a békák tőled, házaidból, udvari embereidtől és népedtől, és csak a Nílusban maradnak meg.

⁸Mózes és Áron kijött a fáraótól. Mózes azután az ÚRhoz kiáltott a békák miatt, amelyeket a fáraóra küldött. ⁹Az ÚR pedig Mózes szava szerint cselekedett: kipusztultak a békák a házakból, az udvarokból és a mezőkről. ¹⁰Akkor halomba hányták őket: egyik rakás a másikat érte, és büzlött az egész ország. ¹¹Amikor a fáraó látta, hogy enyhült a baj, konok maradt a szíve, és nem hallgatott rájuk, ahogyan megmondta az ÚR.

Harmadik csapás: A szúnyogok

¹²Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Mondd meg Áronnak: Nyújtsd ki a botodat, és üss rá a föld porára, hogy az szúnyoggá váljék Egyiptom egész földjén. ¹³Így is cselekedtek. Áron kinyújtotta a kezét botjával együtt, és ráütött a föld porára. Ekkor szúnyog lepelt el embert és állatot. A föld összes pora szúnyoggá változott egész Egyiptomban.

¹⁴A mágusok is meg akarták tenni titkos mesterségükkel, hogy szúnyogokat hozzanak elő, de nem tudták. Szúnyog lepelt el tehát embert és állatot. ¹⁵Ekkor azt mondták a mágusok a fáraónak: Isten ujjá ez! A fáraó szíve azonban kemény maradt, és nem hallgatott rájuk, ahogyan megmondta az ÚR.

Negyedik csapás: A bögölyök

¹⁶Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Állj oda korán reggel a fáraó elé, amikor kimegy a vízhez, és mondd ezt neki: Így szól az ÚR: Bocsásd el népemet, hogy áldozattal szolgáljon nekem! ¹⁷Mert ha nem bocsátod el népemet, akkor én bögölyöket bocsátok rád, udvari

embereidre, népedre és házaidra. Bögölyökkel telnek meg az egyiptomiak házai, sőt az a föld is, amelyen ők laknak.¹⁸ De kivételt teszek azon a napon Gósen földjével, ahol az én népem tartózkodik, és ott nem lesznek bögölyök, hogy megtudd: Én, az ÚR, itt vagyok az országban.¹⁹ Így teszek különbséget az én népem és a te néped között. Holnap történik meg ez a jel.

²⁰Az ÚR így is cselekedett: Tömegestül jöttek a bögölyök a fáraónak és udvari embereinek házaiba, úgyhogy egész Egyiptomban szenvedett a föld a bögölyök miatt.²¹ Ekkor hívatta a fáraó Mózeset és Áront, és ezt mondta: Menjetek, áldozatok Isteneteknek itt az országban!²² De Mózes azt felelte: Nem volna helyes így cselekednünk, mert utálatos az egyiptomiaknak az, amit mi Istenünknek, az Úrnak áldozunk. Hiszen ha olyasmit áldozunk, ami az egyiptomiak szerint utálatos, megköveznek bennünket!²³ Kimegyünk háromnapos járóföldre a pusztába, hogy ott áldozunk Istenünknek, az Úrnak, ahogyan megparancsolta nekünk.²⁴ Akkor ezt mondta a fáraó: Én elbocsátalak benneteket, hogy a pusztában áldozatok Isteneteknek, az Úrnak. Csak nagyon messze ne menjetek! Könyörögjétek értem!²⁵ Mózes így felelt: Én most kimegyek tőled, könyörgök az Úrhoz, és holnap eltávoznak a bögölyök a fáraóról, udvari embereiről és népéről. De ne csapjon be többé minket a fáraó azzal, hogy nem bocsátja el a népet áldozni az Úrnak!²⁶ Azután kiment Mózes a fáraótól, és könyörgött az Úrhoz.²⁷ Az ÚR pedig Mózes szava szerint cselekedett: Eltávolította a bögölyöket a fáraóról, udvari embereiről és népéről, úgyhogy egy sem maradt.²⁸ De ezúttal is konok maradt a fáraó szíve, és nem bocsátotta el a népet.

9

Ötödik csapás: A dögvész

¹Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Menj be a fáraóhoz, és így beszéljen vele: Így szól az ÚR, a héberek Istene: Bocsásd el népemet, hogy áldozattal szolgáljon nekem!² Mert ha nem akarod elbocsátani, és még mindig visszatartod őket,³ akkor megveri az ÚR keze a mezőn levő jószágodat: a lovakat, szamarakat, tevéket, marhákat és juhokat igen nagy dögvésszel.⁴ De különbséget tesz az ÚR Izráel jószágá és az egyiptomiak jószágá között, és egy sem hullik el abból, ami Izráel fiaié.⁵ Az időpontot is megszabta az ÚR: Holnap cselekszi meg az ÚR ezt a dolgot az országban.⁶ Másnap meg is cselekedte ezt az ÚR, és elhullott az egyiptomiak összes jószágá. De Izráel fiainak jószágából egy sem hullott el.⁷ A fáraó oda is küldött, és kitűnt, hogy Izráel fiainak jószágából egy sem hullott el. De konok volt a fáraó szíve, és nem bocsátotta el a népet.

Hatodik csapás: A hólyagos fekély

⁸Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek és Áronnak: Vegyetek egy tele marok kemencekormot, és szórja azt Mózes az ég felé a fáraó szeme láttára!⁹ Porfelhővé válik az egész Egyiptom fölött, és hólyagos fekélyeket támaszt az embereken és állatokon egész Egyiptomban.

¹⁰Vették azért a kemencekormot, odaálltak a fáraó elé, és Mózes az ég felé szórta azt. Ekkor hólyagos fekélyek támadtak az embereken és állatokon.

¹¹A mágusok már oda sem tudtak állni Mózes elé a fekélyek miatt, mert fekélyek támadtak a mágusokon is, meg minden egyiptomin.¹² De megkeményítette az ÚR a fáraó szívét, és nem hallgatott rájuk, ahogyan megmondta Mózesnek az ÚR.

A hetedik csapás: A jégeső

¹³Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Állj oda korán reggel a fáraó elé, és mondd neki: Így szól az ÚR, a héberek Istene: Bocsásd el népemet, hogy áldozattal szolgáljon nekem!¹⁴ Mert ezúttal minden csapásomat rád bocsátom, meg udvari embereidre és népedre, hogy megtudd: Nincs hozzám hasonló az egész földön!

¹⁵Mert már kinyújtottam a kezemet, és megvertelek téged és népedet dögvésszel úgy, hogy ki is pusztulhattál volna a földről.¹⁶ De mégis megtartottalak, hogy megmutassam neked

az erőmet, és hirdessék nevemet az egész földön. ¹⁷Ha továbbra is útját állod népemnek, és nem bocsátod el, ¹⁸akkor én holnap ilyenkor olyan hatalmas jégesőt zúdítok le, amilyen nem volt még Egyiptomban alapítása napjától fogva mostanáig. ¹⁹Most azért üzenj, hogy hajtsák be a jószágotat és mindenedet, ami a mezőn van! Mert olyan jégeső támad, hogy elpusztul minden ember és állat, ami a mezőn marad és nem megy haza. ²⁰Aki a fáraó udvari emberei közül megijedt az ÚR kijelentésétől, biztonságba helyezte szolgálait és a jószágot. ²¹Aki azonban nem szívelte meg az ÚR kijelentését, az a mezőn hagyta szolgálait és jószágot.

²²Akkor ezt mondta az ÚR Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet az ég felé, hogy jégeső hulljon egész Egyiptomban emberre, állatra és minden mezei növényre Egyiptom földjén. ²³Mózes kinyújtotta a botját az ég felé, az ÚR pedig mennydörgést és jégesőt támasztott; villámok csaptak a földre, és jégesőt zúdított az ÚR Egyiptom földjére. ²⁴Esett a jégeső, és egymást érte a villámlás a jégesőben. Olyan hatalmas volt, amilyen nem volt még Egyiptomban, amióta emberek lakják. ²⁵Elverte a jégeső egész Egyiptomban mindazt, ami a mezőn volt: embert és állatot egyaránt. A mező összes növényét is elverte a jég, és összetördelte a mező minden fáját. ²⁶Csak Gósen földjén nem volt jégeső, ahol Izráel fiai laktak. ²⁷Ekkor hívatta a fáraó Mózeset és Áront, és ezt mondta nekik: Ez egyszer én vétkeztem! Az ÚR az igaz, én és a népem pedig bűnösök vagyunk. ²⁸Könyörögjete az ÚRhoz, mert elég volt már ebből a félelmetes mennydörgésből és a jégesőből. Elbocsátalak benneteket, nem kell tovább itt maradnotok. ²⁹Mózes így felelt neki: Mihelyt kimegyek a városból, fölemelem kezemet az ÚRhoz. Megszűnik a mennydörgés, és nem lesz több jégeső, hogy megtudd: az ÚR a föld. ³⁰Tudom pedig, hogy te és udvari embereid még mindig nem félték az Úristentől.

³¹A lent és az árpát elverte a jég, mert az árpa kalászbán volt, a len pedig virágzott. ³²A búzát és a tönkölyt azonban nem verte el, mert azok később érnek.

³³Amikor eltávozott Mózes a fáraótól, és kiment a városból, fölemelte kezét az ÚRhoz, és megszűnt a mennydörgés meg a jégeső, és eső sem ömlött tovább a földre. ³⁴De amikor a fáraó látta, hogy megszűnt az eső, a jég és a mennydörgés, visszaesett vétkébe, és konok maradt a szíve neki is, meg udvari embereinek is. ³⁵Megkeményedett a fáraó szíve, és nem bocsátotta el Izráel fiait, ahogyan megmondta az ÚR Mózes által.

10

Nyolcadik csapás: A sáskajárás

¹Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Menj be a fáraóhoz, mert én tettem konokká a szívet, valamint udvari embereinek a szívet, hogy ezeket a jeleket véghezvigyem közöttük. ²Beszéld majd el a fiaidnak és unokáidnak, hogyan bántam Egyiptommal, és jeleimet is, amelyeket közöttük tettem. Tudjátok meg ebből, hogy én vagyok az ÚR! ³Bement tehát Mózes és Áron a fáraóhoz, és ezt mondták neki: Így szól az ÚR, a héberek Istene: Mikor fogsz már végre megalázkodni előttem? Bocsásd el népem, hogy áldozattal szolgáljon nekem! ⁴Mert ha nem akarod elbocsátani népem, akkor én holnap sáskákat hozok országod egész területére. ⁵Úgy ellepik a föld színét, hogy látni sem lehet a földet, és megeszik a maradékot, amelyet a jégeső megkímélt, és így megmaradt nektek. Lerágnak minden fát, amely a mezőn nő. ⁶Sőt tele lesz velük a háza, összes udvari embered és valamennyi egyiptomi háza. Nem láttak ilyet sem őseid, sem azoknak ősei mind a mai napig, amióta ezen a földön laknak. Ezzel megfordult, és kiment a fáraótól.

⁷A fáraótól ekkor megkérdezték az udvari emberei: Meddig lesz még vesztünkre ez az ember? Bocsásd el ezeket az embereket, hogy áldozattal szolgálhassanak Istenüknek, az ÚRnak! Még mindig nem veszed észre, hogy pusztulóban van Egyiptom? ⁸Ezért visszavitték Mózeset és Áront a fáraó elé, aki így szól hozzájuk: Menjete, szolgáljatok áldozattal Isteneteknek, az ÚRnak! De kik fognak elmenni? ⁹Ifjainkkal és véneinkkel megyünk – felelte Mózes –, fiainkkal és leányainkkal, juhainkkal és marháinkkal megyünk, mert ünnepet ülünk

az Úrnak. ¹⁰Ő azonban ezt mondta nekik: Úgy legyen veletek az ÚR, ahogyan én elbocsátalak benneteket családotul! Magatok is láthatjátok, hogy rosszban sántikáltok! ¹¹Nem úgy lesz! Csak ti, férfiak, menjete és szolgáljatok az Úrnak, hiszen ti is ezt kívántátok! Azzal elkergették őket a fáraó elől.

¹²Akkor ezt mondta az ÚR Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet Egyiptom földje fölé, és jöjjenek föl a sáskák Egyiptom földjére, és rágják le az ország minden fűvét, mindazt, amit a jégeső meghagyott! ¹³Mózes tehát kinyújtotta a botját Egyiptom földje fölé, és az ÚR keleti szelet hozott az országra egész nap és egész éjjel. Reggel aztán a keleti szél meghozta a sáskákat. ¹⁴Feljöttek a sáskák Egyiptom egész földjére, és roppant tömegben szálltak le Egyiptom egész területén. Nem volt ilyen sáskajárás sem azelőtt, sem azután. ¹⁵Ellepték az egész föld színét, úgyhogy elsötétedett a föld, és lerágták a föld minden növényét, a fák minden gyümölcsét, amit meghagyott a jégeső. A fákon és a mezei növényeken nem maradt semmi zöld Egyiptom egész területén.

¹⁶Ekkor a fáraó sietve hívatta Mózeset és Áront, és ezt mondta: Vétkeztem Istenetek, az ÚR ellen és tiellenetek. ¹⁷Most azért még utoljára bocsássátok meg vétkeket, és könyörögjete Istenetekhez, az Úrhoz, hogy csak ezt az egy halált még fordítsa el tőlem! ¹⁸Mózes kijött a fáraó elől, és könyörgött az Úrhoz. ¹⁹Az ÚR pedig igen erős nyugati szélre változtatta a szelet, amely fölkapta a sáskákat, és belesodorta a Vörös-tengerbe. Nem maradt egy sáska sem Egyiptom egész területén. ²⁰De megkeményítette az ÚR a fáraó szívét, úgyhogy nem bocsátotta el Izráel fiait.

Kilencedik csapás: A sötétség

²¹Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet az ég felé, és akkor olyan sötétség lesz Egyiptom földjén, hogy tapintani lehet a sötétséget! ²²Mózes kinyújtotta kezét az ég felé, és sűrű sötétség támadt egész Egyiptomban három napig. ²³Az emberek nem látták egymást, és három napig senki sem tudott kimozdulni a helyéről. De ahol Izráel fiai laktak, mindenütt világos volt.

²⁴Ekkor hívatta a fáraó Mózeset, és azt mondta: Menjete, szolgáljatok áldozattal az Úrnak! Csak a juhaitok és marháitok maradjanak itt; a családtagjaitok is elmehetnek veletek. ²⁵Mózes azonban azt felelte: Inkább még neked is kellene véresáldozatra és égőáldozatra való adni nekünk, hogy azt készítsük el Istenünknek, az Úrnak! ²⁶Velünk fog jönni a jószágunk is, nem maradhat itt egy fia sem, mert abból vesszük majd az áldozatot, hogy szolgáljunk Istenünknek, az Úrnak. Mert magunk sem tudjuk, míg oda nem érünk, hogy mivel kell majd szolgálnunk az Úrnak.

²⁷De megkeményítette az ÚR a fáraó szívét, úgyhogy nem akarta elbocsátani őket. ²⁸Ezt mondta neki a fáraó: Takarodj előlem! Vigyázz, ne kerülj többé a szemem elé, mert meghalsz, ha még egyszer meglátlak! ²⁹Mózes így felelt: Jól mondod. Nem látsz engem többé!

11

Készülődés a kivonulásra

¹Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Még egy csapást hozok a fáraóra és Egyiptomra, s akkor majd elbocsát benneteket innen. Sőt nemcsak hogy elbocsát, hanem mindenestül elkerget benneteket innen. ²Beszélgj a néppel, hogy kérjen minden férfi a szomszédjától és minden asszony a szomszédasszonyától ezüst és arany ékszereket. ³Az ÚR pedig jóindulatot ébresztett a nép iránt az egyiptomiakban, és annak a férfinak, Mózesnek is nagy volt a tekintélye Egyiptom országában mind a fáraó udvari emberei, mind pedig a nép előtt.

⁴Akkor ezt mondta Mózes: Így szól az ÚR: Éjfél tájban átvonulok Egyiptomon, ⁵és meghal minden elsőszülött Egyiptom földjén – a trónján ülő fáraó elsőszülöttje csakúgy, mint a kézimalmot hajtó szolgálóleány elsőszülöttje, meg a háziállatok valamennyi elsőszülöttje is.

⁶Nagy jajveszékelés lesz egész Egyiptomban; ehhez fogható még nem volt, és nem is lesz többé. ⁷De Izráel fiaira még a kutya sem mer majd rámordulni, sem az emberekre, sem az állatokra. Ebből tudjátok meg, hogy különbséget tesz az ÚR Egyiptom és Izráel között. ⁸Ezek az udvari embereid pedig mind lejönnek hozzám, leborulnak előttem és ezt mondják: Menj ki te és az egész nép, amely téged követ! Így megyek majd el. És fölgerjedt haraggal távozott el a fáraótól.

⁹Az ÚR pedig azt mondta Mózesnek: Azért nem hallgat rátok a fáraó, hogy minél több csodát tegyek Egyiptom országában. ¹⁰Mózes és Áron tehát véghezvitte mindezeket a csodákat a fáraó előtt, de az ÚR megkeményítette a fáraó szívét, és nem bocsátotta el országából Izráel fiait.

12

A páskabarány elrendelése

¹Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek és Áronnak Egyiptom földjén: ²Ez a hónap lesz az első hónapotok. Ez lesz számotokra az első az év hónapjai között. ³Mondjátok meg Izráel egész közösségének: Ennek a hónapnak a tizedikén vegyen magának családonként mindenki egy bárányt, házanként egy-egy bárányt. ⁴Ha egy házban kevesen vannak egy bárányra, akkor a legközelebbi szomszédjokkal együtt vegyenek a lélekszámnak megfelelően. Vegyék számításba, hogy ki mennyit tud enni a bárányból. ⁵Legyen a bárány hibátlan, hím és egyéves. Juhot vagy kecskét vegyetek. ⁶Ennek a hónapnak a tizennegyedik napjáig tartsátok magatoknál, azután estefelé vágja le Izráel egész gyülekezeti közössége. ⁷Vegyének a vérből, és kenjék a két ajtófélfára és a szemöldökfára azokban a házakban, ahol megeszik. ⁸Még ugyanazon az éjszakán egyék meg a húst: tűzön megsütve, kovásztalan kenyérral; keserű füveket egyenek hozzá. ⁹Ne egyétek nyersen, se vízben főzve, csak tűzön megsütve, és a feje, a lábszárai és a belső részei együtt legyenek. ¹⁰Ne hagyjatok belőle reggelre. Ha mégis marad belőle reggelre, azt égessétek el. ¹¹Így egyétek: legyen a derekatok felővezve, sarutok a lábatokon, bototok a kezetekben, és sietve egyétek: az ÚR páskája ez. ¹²Mert átvonulok ezen az éjszakán Egyiptom földjén, és megölök minden elsőszülöttet Egyiptom földjén, akár ember, akár állat az. Ítéletet tartok Egyiptom minden istene fölött – én, az ÚR. ¹³De az a vér jel lesz a házakon, amelyekben vagytok. Ha meglátom a vért, akkor kihagylak benneteket, és nem ér majd a pusztító csapás titeket, amikor megverem Egyiptom földjét.

¹⁴Legyen ez emléknep a számotokra, és ünnepeljétek meg az Úrnak nemzedékről nemzedékre. Örök rendelkezés az, hogy megünnepeljétek.

A kovásztalan kenyér elrendelése

¹⁵Hét napig kovásztalan kenyeret egyetek. Még az első napon távolítsátok el a kovászt a házaitokból. Ki kell irtani Izráelből mindenkit, aki kovászosat eszik az első naptól a hetedik napig. ¹⁶Az első napon tartsatok szent összejövotelt, és a hetedik napon is tartsatok szent összejövotelt. Semmiféle munkát ne végezzetek azokon; mindenkinek csak annyi munkát szabad végeznie, amennyi az étkezéshez szükséges. ¹⁷Tartsátok meg a kovásztalan kenyér ünnepét, mert éppen ezen a napon hoztam ki seregeiteket Egyiptomból. Tartsátok meg tehát ezt a napot nemzedékről nemzedékre, örök rendelkezés szerint. ¹⁸Az első hónap tizennegyedik napjának estéjétől kezdve egyetek kovásztalan kenyeret a hónap huszonegyedik napjának estéjéig. ¹⁹Hét napon át ne lehessen kovászt találni a házaitokban; ki kell irtani Izráel közösségéből mindenkit, aki kovászosat eszik, akár jövevény, akár az ország szülötte. ²⁰Semmiféle kovászosat ne egyetek. Kovásztalan kenyeret egyetek mindenütt, ahol laktok.

Tizedik csapás: Az egyiptomi elsőszülöttek halála

²¹Mózes ekkor összehívta Izráel összes véneit, és ezt mondta nekik: Menjétek, vegyetek magatoknak juhokat nemzetségenként, és vágjátok le a páskát. ²²Vegyetek egy köteg izsópot,

mártsátok az edényben levő vérbe, majd kenjétek az edényben levő vérből a szemöldökfára és a két ajtófélfára. Senki se menjen ki közületek reggelig a háza ajtaján. ²³Amikor átvonul az ÚR, hogy megverje Egyiptomot, és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélfán, akkor kihagyja az ÚR azt az ajtót, és nem engedi, hogy bemenjen a pusztító a ti házaikba, és megverjen titeket is.

²⁴Tartsátok meg ezt az utasítást. Örökre szóló rendelkezés ez nektek és fiaitoknak.

²⁵Amikor bementek arra a földre, amelyet az ÚR ad nektek, ahogyan megígérte, akkor is tartsátok meg ezt a szertartást. ²⁶És ha majd megkérdezik tőletek a fiaitok, hogy mit jelent ez a szertartás, ²⁷akkor így feleljétek: Páskaáldozat ez az ÚRnak, mert kihagyta Izráel fiainak a házaik Egyiptomban, amikor megverte Egyiptomot, de a mi házaikat megkímélte. Ekkor mélyen meghajolt a nép, és leborult. ²⁸Azután elmentek Izráel fiai, és eszerint jártak el. Úgy cselekedtek, ahogyan Mózesnek és Áronnak megparancsolta az ÚR.

²⁹Történt azután éjfélkor, hogy megölt az ÚR minden elsőszülöttet Egyiptom földjén: a trónján ülő fáraó elsőszülöttjét csakúgy, mint a tömlöcben levő foglyok elsőszülöttjét, meg a háziállatok valamennyi elsőszülöttjét. ³⁰Azon az éjszakán fölkelt a fáraó és összes udvari embere, meg valamennyi egyiptomi, és nagy jajveszékelés támadt Egyiptomban, hiszen nem volt ház, ahol ne lett volna halott.

³¹A fáraó még éjszaka hívatta Mózeset és Áront, és ezt mondta: Induljatok, menjétek ki az én népem közül Izráel fiaival együtt, menjétek és szolgáljátok áldozattal az URat, ahogy kívántátok. ³²Vigyétek juhaitokat és marháitokat is, ahogyan kívántátok, csak menjétek! Kérjétek áldást rám is! ³³Az egyiptomiak is erőltették, hogy sürgősen bocsássa el a népet az országból, mert ezt mondták: Így mindnyájan meghalunk!

Izráel elindul Egyiptomból

³⁴A nép köntösébe kötve, teknőstül vette vállára a kovásztalan tésztát. ³⁵Izráel fiai Mózes beszéde szerint jártak el, mert ezüst és arany ékszereket, meg ruhákat is kértek az egyiptomiaktól. ³⁶Az ÚR ugyanis jóindulatot ébresztett a nép iránt az egyiptomiakban, s ezért hajlottak a kérésre. Így szereztek zsákmányt Egyiptomtól.

³⁷Útnak indultak tehát Izráel fiai Ramszeszből Szukkót felé, mintegy hatszázezer gyalogos férfi a családtagokon kívül. ³⁸Sok keverék nép is ment velük, meg juhok, marhák, igen sok jószág.

³⁹Az Egyiptomból magukkal hozott tésztából kovásztalan lepényeket sütöttek, hiszen nem volt benne kovász, mivel az egyiptomiak kergették őket. Nem késlekedhettek tehát, és útravalót sem tudtak készíteni maguknak.

⁴⁰Izráel fiai négyszázharminc esztendeig laktak Egyiptomban. ⁴¹A négyszázharmincadik esztendő végén, éppen ezen a napon vonult ki az ÚR egész serege Egyiptomból. ⁴²Virrasztott az ÚR azon az éjszakán, amikor kihozta őket Egyiptomból. Ez az éjszaka ezért az ÚRÉ: Virrasszon azon Izráel minden fia nemzedékről nemzedékre!

A páska törvénye

⁴³Ezt mondta az ÚR Mózesnek és Áronnak: Ez a páskára vonatkozó rendelkezés: Az idegenek közül senki sem eheth belőle. ⁴⁴De bárki pénzen vásárolt szolgája eheth abból, ha körülmetélték. ⁴⁵Betelepült és napszámos nem eheth belőle. ⁴⁶Abban a házban kell megenni, a házból nem szabad kivinni a húst, és a csontját sem szabad eltörni. ⁴⁷Izráel egész közössége készítse el ezt. ⁴⁸Ha jövevény tartózkodik nálad, és el akarja készíteni az ÚR páskáját, metéltesse körül magát nála valamennyi férfi, és csak akkor foghat hozzá annak elkészítéséhez. Így olyan lesz, mint az ország szülöttje. A körülmetéletlenek közül azonban senki sem eheth belőle. ⁴⁹Ez a törvény egyformán vonatkozik a született izráelire és a jövevényre, aki közöttetek tartózkodik.

⁵⁰Izráel fiai mindnyájan eszerint jártak el. Úgy cselekedtek, ahogyan Mózesnek és Áronnak megparancsolta az ÚR. ⁵¹Ugyanazon a napon ki is hozta az ÚR Egyiptom földjéről Izráel fiait, seregeik szerint.

13

Rendelkezések az elsőszülöttekről és a kovásztalan kenyérről

¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ²Nekem szentelj Izráel fiai közül minden elsőszülöttet, amely megnyitja anyja méhét; akár ember, akár állat, enyém az.

³Mózes ezt mondta a népnek: Emlékezzél meg erről a napról, amelyen kijöttél Egyiptomból, a szolgaság házából, mert erős kézzel hozott ki onnan benneteket az ÚR. Ezért nem szabad kovászosat enni. ⁴Ma, Ábáb havában vonultok ki. ⁵És ha majd bevisz téged az ÚR a kánaániak, a hettiták, az emóriak, a hivviek és a jebúsziai földjére, mert megesküdt atyáidnak, hogy neked adja a tejjel és mézzel folyó földet, akkor ebben a hónapban végezd el ezt a szertartást. ⁶Hét napig egyél kovásztalan kenyeret, a hetedik napon pedig tarts ünnepet az Úrnak. ⁷Kovásztalan kenyeret kell enned hét napon át, és ne lássanak nálad kovászos kenyeret. Még csak kovászt se lássanak sehol a területeden. ⁸És mondd el fiaidnak azon a napon: Amiatt történik ez, amit az ÚR cselekedett értünk, amikor kijöttünk Egyiptomból. ⁹Legyen ez jelként a kezeden és emlékeztetőként a homlokodon, hogy az ÚR törvénye a szádban legyen. Mert erős kézzel hozott ki téged az ÚR Egyiptomból. ¹⁰Tartsd meg ezt a rendelkezést a megszabott időben évről évre.

¹¹Ha majd bevisz téged az ÚR a kánaániak földjére, ahogyan megesküdt neked és őseidnek, hogy neked adja, ¹²akkor add át az Úrnak mindazt, ami megnyitja anyja méhét. Minden állatod elsőszülöttje, ha hím, az ÚR tulajdona. ¹³A samár elsőszülöttjét juhon váltsd meg. Ha nem váltod meg, szegd a nyakát. Minden ember elsőszülött fiát váltsd meg. ¹⁴És ha majd megkérdezi egykor a fiad, hogy mit jelent ez, akkor mondd el neki: Erős kézzel hozott ki bennünket az ÚR Egyiptomból, a szolgaság házából. ¹⁵Mert amikor a fáraó makacsul nem akart bennünket elbocsátani, megölt az ÚR minden elsőszülöttet Egyiptomban, az ember elsőszülöttjét csakúgy, mint az állat elsőszülöttjét. Ezért áldozok véresáldozatul az Úrnak minden hímet, amely megnyitja anyja méhét, és ezért váltok meg minden elsőszülött fiút. ¹⁶Legyen ez jelként a kezeden és emlékeztetőként a homlokodon, mert erős kézzel hozott ki bennünket az ÚR Egyiptomból.

Az ÚR vezeti Izráelt

¹⁷Amikor a fáraó elbocsátotta a népet, Isten nem a filiszteusok országa felé vezette őket, bár arra közelebb lett volna. Isten ugyanis azt gondolta: Nehogy megbánja a nép a dolgot, ha harcot lát, és visszatérjen Egyiptomba! ¹⁸Ezért kerülő úton vezette Isten a népet, a Vörös-tenger felé a pusztán át. Hadirendben vonultak ki Izráel fiai Egyiptomból. ¹⁹József csontjait is magával vitte Mózes, mert József ünnepélyesen megeskette Izráel fiait: Bizonyosan rátok tekint Isten, és akkor vigyétek el innen a csontjaimat magatokkal!

²⁰Azután útnak indultak Szukkótból, és tábort ütöttek Étámban, a puszta szélén. ²¹Az ÚR pedig előttük ment nappal felhőoszlopban, hogy vezesse őket az úton, éjjel meg tűzoszlopban, hogy világítson nekik, és éjjel-nappal mehessenek. ²²Nem távozott el a felhőoszlop nappal, sem a tűzoszlop éjjel a nép előtt.

14

A fáraó üldözőbe veszi Izráelt

¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ²Mondd meg Izráel fiainak, hogy forduljanak meg, és verjenek tábort Pí-Hahírót előtt, Migdól és a tenger között, Baal-Cefón előtt. Vele szemben táborozzanak a tengernél. ³Hátha azt gondolja a fáraó, hogy eltévedtek Izráel fiai ezen a földön, körülzárta őket a puszta. ⁴Én pedig megkeményítem a fáraó szívét, hogy üldözőbe

vegye őket, és megmutatom dicsőségemet a fáraón és egész haderején. Akkor megtudják az egyiptomiak, hogy én vagyok az ÚR. És így cselekedtek.

⁵Amikor jelentették Egyiptom királyának, hogy elmenekült a nép, megváltozott a fáraónak és udvari embereinek indulata a nép iránt, és ezt mondták: Mit tettünk?! Elbocsátottuk Izráelt a szolgálatunkból! ⁶Befogatott a fáraó a harci kocsijába, és maga mellé vette a hadseregét. ⁷Maga mellé vett hatszáz válogatott harci kocsit, meg Egyiptom összes harci kocsiját, mindegyiken csupa kiváló harcost. ⁸Az ÚR megkeményítette a fáraónak, Egyiptom királyának a szívét, és az üldözőbe vette Izráel fiait. De Izráel fiai kivonultak az ÚR kezének oltalma alatt.

⁹Az egyiptomiak tehát üldözték őket – a fáraó minden lova, harci kocsija, lovasa és hadereje –, és utolérték őket, amikor a tenger mellett táboroztak Pí-Hahírótnál, Baal-Cefónnal szemben. ¹⁰A fáraó közeledett. Izráel fiai pedig föltekintettek, és látták, hogy az egyiptomiak utánuk eredtek. Ekkor nagy félelem fogta el őket, és segítségért kiáltottak Izráel fiai az Úrhoz. ¹¹Mózesnek pedig ezt mondták: Nincs talán elég sír Egyiptomban, hogy a pusztába hoztál bennünket meghalni? Mit tettél velünk, miért hoztál ki bennünket Egyiptomból?! ¹²Nem megmondtuk neked még Egyiptomban, hogy hagyj nekünk békét, hadd szolgáljuk Egyiptomot?! Mert jobb nekünk, ha Egyiptomot szolgáljuk, mint ha a pusztában halunk meg! ¹³De Mózes így felelt a népnek: Ne féljete! Álljatok helyt, és meglátjátok, hogyan szabadít meg benneteket ma az ÚR! Mert ahogyan ma látjátok az egyiptomiakat, úgy soha többé nem fogjátok látni őket. ¹⁴Az ÚR harcol értetek, ti pedig maradjatok veszteg!

Izráel átvonul a tengeren

¹⁵Akkor ezt mondta Mózesnek az ÚR: Miért kiáltasz énhozzám? Szólj Izráel fiaihoz, hogy induljanak! ¹⁶Te pedig emeld föl a botodat, nyújtsd ki a kezedet a tenger fölé, és hasítsd ketté, hogy szárazon menjenek át Izráel fiai a tenger közepén. ¹⁷Én pedig megkeményítem az egyiptomiak szívét, hogy menjenek utánuk. Így mutatom meg dicsőségemet a fáraón és egész haderején, harci kocsijain és lovasain. ¹⁸Majd megtudja Egyiptom, hogy én vagyok az ÚR, amikor megmutatom dicsőségemet a fáraón, harci kocsijain és lovasain.

¹⁹Ekkor elindult az Isten angyala, aki Izráel tábora előtt járt, és mögéjük ment. Elindult az előttük levő felhőoszlop is, és mögéjük állt. ²⁰Odament Egyiptom tábora és Izráel tábora közé, és az a felhő, amely világítani szokott éjjel, sötét maradt, ezért nem közeledtek egymáshoz egész éjszaka.

²¹Mózes kinyújtotta kezét a tenger fölé, az ÚR pedig egész éjjel erős keleti széllel visszafelé hajtotta a tengert, és szárazzá tette a tengerfeneket, úgyhogy a víz kettévált. ²²Izráel fiai szárazon mentek be a tenger közepébe, a víz pedig falként állt mellettük jobbról és balról.

Az egyiptomiak a tengerbe vesznek

²³Az egyiptomiak üldözőbe vették őket, és a fáraó összes lova, harci kocsija és lovasa bement utánuk a tenger közepébe. ²⁴A hajnali őrsváltás idején rátekintett az ÚR a tűz- és felhőoszlopból az egyiptomiak táborára, és megzavarta az egyiptomiak táborát.

²⁵Megakasztotta a harci kocsik kerekeit, és nem engedte, hogy azok gyorsan haladjanak. Ekkor azt mondták az egyiptomiak: Meneküljünk Izráel elől, mert az ÚR harcol értük Egyiptom ellen!

²⁶Az ÚR pedig ezt mondta Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet a tenger fölé, hogy a víz visszatérjen az egyiptomiakra, a harci kocsikra és lovasokra. ²⁷Mózes kinyújtotta a kezét a tenger fölé, és a tenger visszatért reggelre a medrébe egyenest a menekülő egyiptomiakra. Így hajtotta bele az ÚR az egyiptomiakat a tenger közepébe. ²⁸Visszatért a víz, és elborította a harci kocsikat és lovasokat, a fáraó egész haderejét, amely utánuk ment a tengerbe. Egy sem maradt meg közülük.

²⁹Izráel fiai viszont szárazon mentek át a tenger közepén, a víz pedig falként állt mellettük jobbról és balról. ³⁰Így szabadította meg az ÚR azon a napon Izráelt Egyiptom kezéből. És látta Izráel az egyiptomiakat holtan a tenger partján. ³¹Amikor látta Izráel, hogy milyen erős kézzel bánt el az ÚR Egyiptommal, félni kezdte a nép az URat. Hitt az Úrnak és szolgájának, Mózesnek.

15

Mózes hálaadó éneke

¹Akkor ezt az éneket énekelte Mózes Izráel fiaival együtt az Úrnak: Éneket mondok az Úrnak, mert igen felséges, lovat lovasával a tengerbe vetett.

²Erőm és énekem az ÚR,
megszabadított engem. Ő az én Istenem, őt dicsőítem,
atyám Istene, őt magasztalom.

³Az ÚR vitéz harcos, „az ÚR” az ő neve.

⁴Szekereit, hadát
a fáraónak tengerbe vetette,
válogatott, legjobb harcosai
belevesztek a Vörös-tengerbe.

⁵Elborította őket a mélység,
kőként szálltak a mélybe.

⁶Jobbod, URam, dicsó az erőtől,
jobbod, URam, szétzúzza az ellenséget.

⁷Nagy fenséggel elsőpröd támadóidat.
Ha elszabadul haragod, megemészti őket, mint tarlót a tűz.

⁸Haragod szelétől föltornyosultak a vizek,
gátként megálltak a futó habok.
Megmerevedett a mélység a tenger szívében.

⁹Üldözöm, megvan! – így szólt az ellenség.
Zsákmányt osztok mindjárt, kitöltöm a bosszúmat rajtuk.
Kardomat kirántom ellenük, kezemmel kiirtom őket.

¹⁰Ráfújtál szeleddel, s elborította őket a tenger.
Mint ólom merültek el a hatalmas vízben.

¹¹Kicsoda olyan az istenek között,
mint te, URam?
Kicsoda olyan felséges
szentségében, félelmetes dicső tetteiben,
csodákat cselekvő, mint te?

¹²Kinyújtottad jobbodat,
és elnyelte őket a föld.

¹³Hűségesen terelgeted
e megváltott népet,
erőddel vezeted őt szent hajlékodbá.

¹⁴Hallják a népek, s beleremegnek,
fájdalomban vonaglanak Filisztea lakói.

¹⁵Megrémülnek majd
Edóm fejedelmei,
Móáb hatalmasait rettegés fogja el,
kétségbe esik Kánaán minden lakosa.

¹⁶Rettentő félelem szakad rájuk,
hatalmas karodtól néma kővé válnak,

míg átvonul a néped, URam,
míg átvonul ez a nép, amelyet kiváltottál.

¹⁷Beviszed, és elülteted őket
örökségednek hegyén,
melyet lakóhelyednek készítettél, URam,
a szent helyen, URam, mit kezded tett szilárddá.

¹⁸Az ÚR uralkodik örökkön-örökké!

¹⁹Amikor a fáraó lovai a harci kocsikkal és a lovasokkal együtt a tengerbe értek, az ÚR visszafordította rájuk a tenger vizét, Izráel fiai azonban szárazon mentek át a tenger közepén.

²⁰Ekkor Mirjám prófétanő, Áron nővére dobot vett a kezébe, és a többi asszony is mind kivonult utána dobolva és körtáncot járva. ²¹Mirjám így énekelt előttük:
Énekeljetek az ÚRnak, mert igen felséges,
lovat lovasával a tengerbe vetett!

A keserű víz édes lesz Marában

²²Ezután útnak indította Mózes Izráelt a Vörös-tengertől, és Súr pusztája felé vonultak. Már három napja mentek a pusztában, és nem találtak vizet. ²³Megérkeztek Marába, de a márái vizet nem tudták meginni, mert keserű volt. Ezért is nevezték el azt a helyet Marának. ²⁴Ekkor zúgolódni kezdett a nép Mózes ellen, és ezt mondta: Mit igyunk? ²⁵Ő pedig az ÚRhoz kiáltott segítségért, és az ÚR mutatott neki egy fát. Azt beledobta a vízbe, és édessé vált a víz.

Ott adott az ÚR rendelkezést és törvényt a népnek, és ott tette próbára őket.

²⁶Ezt mondta: Ha engedelmesen hallgatsz Istenednek, az ÚRnak szavára, és azt teszed, amit ő helyesnek tart, figyelsz parancsolataira, és megtartod minden rendelkezését, akkor nem bocsátok rád egyet sem azok közül a bajok közül, amelyeket Egyiptomra bocsátottam. Mert én, az ÚR, vagyok a te gyógyítód.

²⁷Azután elértek Elimbe. Tizenkét forrás volt ott, és hetven pálmafa. Ott ütöttek táborát a víz mellett.

16

Izráel zúgolódik az éhség miatt

¹Azután útnak indultak Élímből. Megérkezett Izráel fiainak egész közössége a Szín-pusztába, amely Élím és a Sínei között van, a második hónap tizenötödik napján, azután, hogy kijöttek Egyiptomból. ²És zúgolódni kezdett Izráel fiainak egész közössége Mózes és Áron ellen a pusztában. ³Mert azt mondták nekik Izráel fiai: Bárcsak meghaltunk volna az ÚR kezétől Egyiptomban, amikor a húsos fazekak mellett ültünk, és jóllakásig ehettünk kenyeret! Hát azért hoztatok ki bennünket ebbe a pusztába, hogy ezt az egész gyülekezetet éhhalálra juttassátok? ⁴Az ÚR azonban így szólt Mózeshez: Majd én hullatok nektek kenyeret az égből. Menjen ki a nép, és szedjen naponként egy napra valót. Ezzel teszem próbára, hogy az én törvényem szerint jár-e, vagy sem. ⁵Amikor a hatodik napon elkészítik azt, amit bevisznek, az kétszer annyi lesz, mint amennyit napról napra szednek.

⁶Mózes és Áron ekkor azt mondta Izráel fiainak: Ma este megtudjátok, hogy az ÚR hozott ki benneteket Egyiptom országából. ⁷Reggel pedig meglátjátok az ÚR dicsőségét, mert meghallotta, hogy zúgolódtok az ÚR ellen. Ugyan mik vagyunk mi, hogy ellenünk zúgolódtok? ⁸Mózes pedig ezt mondta: Ad majd az ÚR ennetek este húst, reggel pedig kenyeret jóllakásig, mert meghallotta az ÚR a zúgolódásokat, ahogyan ellene zúgolódtatok. Mert mik vagyunk mi? Nem ellenünk zúgolódtatok, hanem az ÚR ellen! ⁹Áronnak pedig azt mondta Mózes: Mondd meg Izráel fiai egész közösségének: Járuljatok az ÚR elé, mert meghallotta zúgolódásokat! ¹⁰Amikor azután Áron Izráel egész közösségéhez beszélt, és a pusztára fordultak, az ÚR dicsősége megjelent a felhőben.

Az ÚR fürjet és mannáát ad Izráelnek

¹¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ¹²Meghallottam Izráel fiainak a zúgolódását. Ezért így szólj hozzájuk: Estére húst esztek, reggel pedig kenyérral laktok jól, és akkor megtudjátok, hogy én, az ÚR vagyok a ti Istenetek. ¹³Így történt, hogy még azon az estén fürjek szálltak oda, és ellepték a tábort, reggelre pedig harmat borította a földet a tábor körül. ¹⁴Amikor fölszikkadt a lehullott harmat, apró szemcsék borították a pusztát: mintha apró dara lett volna a földön. ¹⁵Amikor meglátták ezt Izráel fiai, azt kérdezték egymástól: Mi ez? Nem tudták ugyanis, hogy mi az. De Mózes megmondta nekik: Ez az a kenyér, amelyet az ÚR adott nektek eledelül.

Rendelkezések a mannáról

¹⁶Ezt parancsolja az ÚR: Szedjen belőle mindenki annyit, amennyit meg tud enni: fejenként egy ómert, a lélekszámnak megfelelően. Annyi adagot szedjete, amennyien egy sátorban vagytok! ¹⁷Izráel fiai így is cselekedtek, és szedett ki többet, ki kevesebbet. ¹⁸Amikor azután megmérték ómerrel, nem volt fölöslege annak, aki többet szedett, sem hiánya annak, aki kevesebbet szedett. Mindenki annyit szedett, amennyit meg tudott enni. ¹⁹Mózes azt mondta nekik: Senki se hagyjon belőle másnapra! ²⁰De nem hallgattak Mózesre. Voltak, akik hagytak belőle másnapra is, de az megkukacosodott és megbüdösödött. Ezért megharagudott rájuk Mózes. ²¹Így mindenki annyit szedett reggelenként, amennyit meg tudott enni. De ha már forrón sütött a nap, elolvadt.

²²A hatodik napon történt, hogy kétszer annyi kenyeret szedtek, fejenként két ómerrel. Akkor elment a közösség összes főembere, és jelentették Mózesnek. ²³Ő így szólt hozzájuk: Ez az, amiről az ÚR beszélt, hogy a nyugalom ideje lesz holnap, az ÚR szent szombatja. Süssétek meg, amit sütni akartok, és főzzétek meg, amit főzni akartok, és tegyétek félre magatoknak mindazt, ami fölösleg, hogy megmaradjon másnapra. ²⁴Félre is tették másnapra, ahogy Mózes megparancsolta, és nem büdösödött meg, féreg sem volt benne. ²⁵Akkor ezt mondta Mózes: Ma ezt egyétek, mert ma az ÚR szombatja van: ma nem találtok mannáát a mezőn. ²⁶Hat napon át szedhetitek, de a hetedik napon szombat van: akkor nem lesz. ²⁷Mégis voltak a nép között olyanok, akik a hetedik napon is kimentek szedni, de nem találtak.

²⁸Ekkor azt mondta az ÚR Mózesnek: Meddig akartok még ellenszegülni parancsolataimnak és törvényeimnek? ²⁹Láthatjátok, hogy az ÚR adta nektek a szombat napját. Ezért ad ő a hatodik napon két napra való kenyeret. Maradjon mindenki otthon, a hetedik napon senki se mozduljon ki a helyéről! ³⁰Ezért pihent a nép a hetedik napon.

³¹Izráel háza mannának nevezte el azt. Olyan fehér volt, mint a koriandermag, íze pedig olyan, mint a mézeskalácsé. ³²Mózes azt mondta: Ezt a parancsot adta az ÚR: Egy teljes ómernyi őrizzetek meg belőle a jövőendő nemzedékeknek, hogy lássák, milyen kenyérral tápláltalak benneteket a pusztában, amikor kihoztalak benneteket Egyiptom országából.

³³Áronnak pedig ezt mondta Mózes: Vegyél egy edényt, tégy bele egy teljes ómernyi mannáát, és helyezd el megőrzésre az ÚR színe előtt a jövőendő nemzedékek számára! ³⁴Oda is helyezte azt Áron megőrzésre a bizonyosság ládája elé, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

³⁵Izráel fiai negyven évig ették a mannáát, míg csak lakott földre nem értek. Mannát ettek mindaddig, amíg el nem érték Kánaán földjének a határát. ³⁶Az ómer pedig az éfának a tizedrésze.

17

Mózes vizet fakaszt a sziklából

¹Ezután útnak indult Izráel fiainak egész közössége a Szín-pusztából, és ment táborhelyről táborhelyre az ÚR parancsa szerint. Tábort ütöttek Refidímben, de nem volt ivóvíze a népnek.

²A nép ismét perlekedni kezdett Mózesrel, és azt mondta: Adj nekünk vizet, hogy ihassunk! Mózes pedig így felelt nekik: Miért perlekedtek velem? Miért kísértitek az URat? ³De a nép

vízre szomjazott, ezért tovább zúgolódott ott a nép Mózes ellen, és ezt mondta: Hát azért hoztál ki bennünket Egyiptomból, hogy szomjan pusztíts minket gyermekeinkkel és jószágainkkal együtt?!

⁴Ekkor Mózes segítségért kiáltott az Úrhoz. Ezt mondta: Mit csináljak ezzel a néppel? Kis híja, hogy meg nem köveznek! ⁵Az ÚR pedig így szólt Mózeshez: Menj végig a nép előtt, és végy magadhoz néhányat Izráel vénei közül! Vedd kezedbe botodat, amellyel a Nílusra ütöttél, és menj! ⁶Én majd ott állok előtted a sziklán, a Hóreben. Üss a sziklára! Víz fakad belőle, és ihat a nép. Mózes így cselekedett Izráel vénei előtt. ⁷Azután elnevezte azt a helyet Masszának és Meríbának, Izráel fiainak a perlekedése miatt, és mert így kísértették az URat: Köztünk van-e az ÚR vagy sem?

Izráel legyőzi Amálékot

⁸Eljött Amálék, és megtámadta Izráelt Refídímben. ⁹Akkor ezt mondta Mózes Józsuének: Válassz ki férfiakat közülünk, vonulj ki, és ütközz meg Amálékkal! Én pedig odaállok holnap a halom tetejére, és Isten botja a kezemben lesz. ¹⁰Józsué úgy cselekedett, ahogyan Mózes mondta neki, és megütközött Amálékkal. Mózes, Áron és Húr pedig fölment a halom tetejére. ¹¹És az történt, hogy valahányszor Mózes fölemelte kezét, Izráel volt az erősebb, amikor pedig leeresztette a kezét, Amálék volt az erősebb. ¹²De Mózes kezei elfáradtak. Ezért fogtak egy követ, alája tették, és ő ráült. Áron és Húr pedig tartotta a kezét, az egyik erről, a másik amarról, úgyhogy a két keze fölemelve maradt napnyugtáig. ¹³Így győzte le Józsué fegyverrel Amálékot és annak hadinépét.

¹⁴Akkor így szólt az ÚR Mózeshez: Írd meg ezt a dolgot emlékeztetőül egy könyvben, és védj jól Józsué emlékezetébe. Mert Amáléknak még az emlékét is eltörlöm majd az ég alól! ¹⁵Mózes akkor oltárt épített, és így nevezte el: „Az ÚR az én hadijelvényem”. ¹⁶És így szólt:

Mivel kezét emelt az ÚR trónusára,
harcolni fog Amálék ellen az ÚR
nemzedékről nemzedékre.

18

Jetró meglátogatja Mózes

¹Jetró, Midján papja, Mózes apósa meghallotta mindazt, amit Isten tett Mózesrel és népével, Izráellel: hogyan hozta ki az ÚR Izráelt Egyiptomból. ²Fogta tehát Jetró, Mózes apósa Cippórát, Mózes feleségét, akit az hazaküldött, ³meg a két fiát. Egyiküket Gersómnak hívták, mert ezt mondta Mózes: Jövevény voltam idegen földön. ⁴A másikat Elíézernak nevezte el, mert ezt mondta: Atyám Istene segítségemre volt, és megmentett a fáraó fegyverétől. ⁵Elment tehát Jetró, Mózes apósa, annak fiaival és feleségével Mózeshez a pusztába, az Isten hegyéhez, ahol az táborozott. ⁶Előre megüzente Mózesnek: Én, Jetró, az apósod érkezem hozzád a feleségeddel és a két fiával. ⁷Ekkor Mózes kiment az apósa elé, leborult előtte, megcsókolta, és békességet kívánva egymásnak bementek a sátorba. ⁸Mózes elbeszélte apósának mindazt, amit az ÚR a fáraóval és Egyiptommal cselekedett Izráelért; mindazt a sok gyötrelmet is, ami útközben érte őket, de azt is, hogyan mentette meg őket az ÚR. ⁹És örült Jetró, hogy annyi jót cselekedett az ÚR Izráellel, amikor megmentette őket az egyiptomiak kezéből. ¹⁰Azután így szólt Jetró: Áldott az ÚR, aki megmentett benneteket az egyiptomiak és a fáraó kezéből, aki megmentette a népet Egyiptom hatalmából! ¹¹Most már tudom, hogy nagyobb az ÚR minden más istennél, és azért történt ez velük, mert kevélyek voltak. ¹²Mózes apósa, Jetró azután égőáldozatot és véresáldozatot vitt Istennek. Áron és Izráel vénei pedig eljöttek, hogy együtt egyenek Mózes apósával Isten színe előtt.

Mózes bírakat állít a nép fölé

¹³Másnap Mózes leült, hogy bíraskodjék a nép között. Ott állt a nép Mózes előtt reggeltől estig. ¹⁴Mózes apósa látta, hogy mi mindent végez a nép között, ezért azt mondta: Miért így végzed munkádat a nép között? Miért egyedül bíraskodsz, és miért kell az egész népnek reggeltől estig előtted állnia? ¹⁵Mózes ezt felelte apósának: Mert hozzám jön a nép, hogy megkérdezze Istent. ¹⁶Mert ha valamilyen peres ügyük támad, eljönnek hozzám, és én igazságot teszek köztük és felebarátjuk között, és tudtukra adom Isten rendelkezéseit és utasításait.

¹⁷Apósa ekkor azt mondta Mózesnek: Nem jól csinálod a dolgot. ¹⁸Teljesen kimerülsz te is, meg a nép is, amely veled van. Túlságosan nehéz neked a feladat, nem tudod egyedül elvégezni. ¹⁹Most azért hallgass a szavamra; hadd adjak tanácsot neked, és Isten is veled lesz. Légy te a nép szószólója Istennél, és te vidd ügyeiket Isten elé! ²⁰Őket pedig figyelmeztess a rendelkezésekre és utasításokra, és ismertesd meg velük az utat, amelyen járniuk kell, és azt, hogy mit kell cselekedniük. ²¹De válassz ki a nép közül derék, istenfélő férfiakat, megbízható embereket, akik gyűlölik a haszonlesést, és tedd őket előjárókká ezer, száz, ötven vagy tíz ember fölött. ²²Ők tegyenek majd igazságot a nép között minden időben: minden nagyobb ügyet vigyenek eléd, de minden kisebb ügyben tegyenek ők igazságot! Könnyíts a terheden, hadd hordozzák azt veled együtt! ²³Ha így cselekszel, és Isten is ezt parancsolja neked, akkor te is helyt tudsz állni, meg ez az egész nép is békességben mehet vissza a helyére.

²⁴Mózes hallgatott apósa szavára, és mindent úgy tett, ahogyan mondta neki.

²⁵Választott Mózes egész Izráelből derék férfiakat, és a nép főembereivé tette őket: előjárókká ezer, száz, ötven vagy tíz ember fölött. ²⁶Mindig ők tettek igazságot a nép között: a nehezebb ügyeket Mózes elé vitték, de minden kisebb ügyben ők tettek igazságot. ²⁷Azután Mózes elbocsátotta apósát, az pedig elment a maga földjére.

19

Izráel a Sínai-hegynél

¹Két hónappal azután, hogy Izráel fiai kijöttek Egyiptomból, ugyanazon a napon megérkeztek a Sínai-pusztába. ²Refídimből útnak indulva megérkeztek a Sínai-pusztába, és táborot ütöttek a pusztában. Ott táborozott Izráel a hegygel szemben.

³Mózes fölment Istenhez, az ÚR pedig így kiáltott hozzá a hegyről: Így szólj Jákób házához, és ezt hirdesd Izráel fiainak: ⁴Ti láttátok, mit cselekedtem Egyiptommal, hogyan hordoztalak benneteket sasszárnyakon, és hogyan hoztalak ide benneteket. ⁵Most azért, ha engedelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok szövetségemet, akkor, bár enyém az egész föld, valamennyi nép közül ti lesztek az én tulajdonom. ⁶Papok királysága és szent népem lesztek. Ezeket az ígéket kell elmondanod Izráel fiainak.

⁷Ezután lejött Mózes, összehívta a nép véneit, és átadta nekik mindazokat az ígéket, amelyeket rábízott az ÚR. ⁸Az egész nép egy akarattal felelte: Megtesszük mindazt, amit az ÚR mondott. Mózes elvitte a nép válaszát az Úrnak. ⁹Akkor ezt mondta az ÚR Mózesnek: Íme, eljövök hozzád sűrű felhőben, hogy hallja a nép, amikor beszélek veled, és higgyenek majd neked is mindenkor. És elmondta Mózes a nép válaszát az Úrnak.

¹⁰Akkor ezt mondta az ÚR Mózesnek: Menj a néphez, és rendeld el, hogy ma és holnap szenteljék meg magukat, és mossák ki a felsőruhájukat. ¹¹Legyenek készen harmadnapra, mert a harmadik napon leszáll az ÚR az egész nép szeme láttára a Sínai-hegyre.

¹²De vonj határt a nép körül, és mondd meg nekik: Vigyázzatok, ne menjetek föl a hegyre, még a szélét se érintsetek! Aki megérinti a hegyet, halállal lakoljon! ¹³Nem szabad kézzel hozzányúlni az ilyenhez, akár állat, akár ember: meg kell kövezni, vagy nyíllal lelőni, nem maradhat életben. Majd csak akkor szabad fölmenni a hegyre, ha a kürt hosszabban zeng.

¹⁴Akkor lejött Mózes a hegyről a néphez, elrendelte, hogy a nép szentelje meg magát, és mossák ki felsőruhájukat. ¹⁵Majd ezt mondta a népnek: Legyetek készen harmadnapra! Asszonyhoz ne közeledjete!

¹⁶A harmadik napon pedig virradatkor mennydörgés, villámlás és sűrű felhő támadt a hegyen, és igen erős kürtzengés. Ekkor az egész nép a táborban reszketni kezdett félelmében.

¹⁷Mózes ekkor kivezette a népet a táborból az Isten elé, és ők megálltak a hegy lábánál. ¹⁸Az egész Sínai-hegy füstbe borult, mert leszállt rá tűzben az ÚR. Füstje úgy szállt föl, mint az olvasztókemence füstje, és az egész hegy erősen rengett. ¹⁹A kürtzengés egyre csak erősödött. Mózes beszélt, és az Isten mennydörgésben felelt neki. ²⁰Leszállt tehát az ÚR a Sínai-hegyre, a hegy csúcsára. És fölhívta az ÚR Mózeset a hegy csúcsára, Mózes pedig fölment.

²¹Az ÚR ezt mondta Mózesnek: Menj le, és figyelmeztess a népet, hogy ne törjön előre azért, hogy lássa az URat, különben sokan elesnek közülük. ²²Még a papok is, akik különben közeledhetnek az ÚRhoz, szenteljék meg magukat, hogy rájuk ne rontson az ÚR!

²³Mózes azt felelte az Úrnak: Nem jöhet föl a nép a Sínai-hegyre, hiszen te így figyelmeztettél bennünket: Vonj határt a hegy körül, és rendeld el, hogy szenteljék meg azt!

²⁴De az ÚR ezt mondta neki: Indulj, menj le, és jöjj fel Áronnal együtt! De a papok és a nép ne törjön előre, és ne jöjjenek föl az ÚRhoz, hogy rájuk ne rontson. ²⁵Mózes tehát lement a néphez, és megmondta ezt nekik.

20

A Tízparancsolat (Vö. 5Móz 5,6–21)

¹Akkor mondta el Isten mindezeket az igéket:

²Én, az ÚR vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.

³Ne legyen más istened rajtam kívül!

⁴Ne csinálj magadnak semmiféle bálványszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égben, lenn a földön vagy a föld alatt a vízben vannak. ⁵Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az ÚR, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok! Megbüntetem az atyák bűnéért a fiaikat is három, sőt négy nemzedéken át, ha gyűlölnék engem. ⁶De irgalmasan bánok ezer nemzedéken át azokkal, akik szeretnek engem és megtartják parancsolataimat.

⁷Ne mondd ki hiába Istenednek, az Úrnak a nevét, mert nem hagyja az ÚR büntetés nélkül azt, aki hiába mondja ki a nevét!

⁸Emlékezzél meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt! ⁹Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! ¹⁰De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon, se te, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se állatod, se a kapuidon belül tartózkodó jövevény. ¹¹Mert hat nap alatt alkotta meg az ÚR az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent. Azért megáldotta az ÚR a nyugalom napját, és megszentelte azt.

¹²Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked!

¹³Ne ölj!

¹⁴Ne paráználkodj!

¹⁵Ne lopj!

¹⁶Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen!

¹⁷Ne kívánd felebarátod házát! Ne kívánd felebarátod feleségét, se szolgálóját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, ami a felebarátodé!

A nép megrettenése

¹⁸Az egész nép szemtanúja volt a mennydörgésnek és villámlásnak, a kürtzengésnek és a hegy füstölgésének. A nép, látva mindezt remegni kezdett, és távolabbra húzódott. ¹⁹És így szóltak Mózeshez: Te beszélj velünk, és mi hallgatni fogunk rád, de Isten ne beszéljen velünk, mert akkor meghalunk! ²⁰Mózes azonban így felelt a népnek: Ne féljete, mert azért jött Isten,

hogy próbára tegyen benneteket, és hogy őt féljétek mindig, és ne vétkezzetek! ²¹A nép tehát távolabbra állt, Mózes viszont közelebb ment a sötét felhőhöz, ahol Isten volt.

Istentiszteleti rendelkezések

²²Az ÚR akkor azt mondta Mózesnek: Így szólj Izráel fiaihoz: Láttátok, hogy én az égből beszéltem veletek. ²³Ne készítsetek azért ezüstisteneket; aranyisteneket se készítsetek magatoknak. ²⁴Földből készíts nekem oltárt, és azon áldozd fel égőáldozatodat és békeáldozatodat, juhodat és marhádát. Elmegyek hozzád, és megáldalak minden szent helyen, ahol emlékeztessé teszem a nevemet. ²⁵Ha pedig kőből készítesz nekem oltárt, ne faragott kőből építsd, mert ha vésővel nyúlsz hozzá, megszenteltelened. ²⁶Lépcsőkön se menj föl az oltáromhoz, hogy ki ne lássék közben a szemérmed.

21

A rabszolgák törvénye

¹Ezek azok a törvények, amelyeket eljűk kell tárnod:

²Ha héber rabszolgát vásárolsz, hat évig szolgáljon, de a hetedikben menjen el szabadon, váltságdíj nélkül. ³Ha egyedül jött, egyedül is menjen el. Ha feleségével jött, menjen vele a felesége is. ⁴Ha az ura adott neki feleséget, és az fiúkat vagy leányokat szült neki, az asszony legyen az uráé gyermekeivel együtt, a férfi pedig menjen el egyedül. ⁵De ha a rabszolga határozottan azt mondja, hogy szereti az urát, feleségét és gyermekeit, és nem akar felszabadulni, ⁶akkor vigye őt ura az Isten elé, állítsa az ajtóhoz vagy az ajtófélfához, és fúrja át az ura a fülét egy árral, és legyen örökre a rabszolgája.

⁷Ha valaki a leányát adta el rabszolganőnek, azt nem lehet úgy elbocsátani, ahogyan a rabszolgákat szokták. ⁸Ha feleségül vette őt az ura, de aztán mégsem tetszik neki, engedje meg, hogy kiváltsák. De ahhoz nincs joga, hogy idegen népnek adja el, hiszen méltánytalanul bánt vele. ⁹Ha pedig fiának adja feleségül, a leányokra vonatkozó előírás szerint járjon el vele. ¹⁰Ha másvalakit is elvesz, az első feleség az ételét, ruházatát és házastársi jogát ne csorbítsa meg. ¹¹Mert ha nem így bánik vele e három dologban, akkor nem kell fizetnie: váltságdíj nélkül elmehet.

Az emberölés és a testi sértés büntetése

¹²Aki úgy megüt valakit, hogy az belehal, halállal lakoljon! ¹³De ha nem szándékosan ölt, hanem Isten akaratából esett a kezébe, akkor kijelölök nálatok egy helyet, ahová elmenekülhet. ¹⁴Ha pedig valaki szántszándékkal tör a felebarátjára, és orvul öli meg, az ilyet oltáromtól is vidd el, és haljon meg.

¹⁵Aki megveri apját vagy anyját, halállal lakoljon!

¹⁶Aki embert rabol, akár eladta már, akár még nála van, halállal lakoljon!

¹⁷Aki apját vagy anyját gyalázza, halállal lakoljon!

¹⁸Ha férfiak összevesznek, és az egyik úgy megüti a másikat kővel vagy ököllel, hogy az nem hal meg ugyan, de ágnak esik: ¹⁹ha aztán fölkel, és botra támaszkodva el tudja hagyni a házat, maradjon büntetlen, aki megütötte. Csupán a fekvés idejére térítse meg a kárát, és gyógyíttassa meg.

²⁰Ha valaki rabszolgáját vagy rabszolganőjét úgy megüti bottal, hogy az meghal a keze között, annak bűnhődnie kell. ²¹De ha egy vagy két napig még életben marad, ne bűnhődjék az ura, hiszen a saját pénzéről van szó.

²²Ha férfiak verekednek, és úgy meglöknek egy terhes asszonyt, hogy az idő előtt megszüül, de nagyobb szerencsétlenség nem történik, akkor bírságot kell fizetni aszerint, ahogyan az asszony férje megszabja, és bírák előtt kell azt megadni. ²³Ha viszont nagyobb szerencsétlenség történt, akkor életet kell adni életért. ²⁴Szemet szemért, fogat fogért, kezét kézéért, lábat lábért, ²⁵égetést égetésért, sebet sebért, kék foltot kék foltért.

²⁶Ha valaki úgy megüti rabszolgájának vagy rabszolganőjének a szemét, hogy megvakul, akkor bocsássa szabadon a szeméért. ²⁷Ha pedig a fogát üti ki valaki a rabszolgájának vagy rabszolganőjének, akkor bocsássa szabadon a fogáért.

Az állatok okozta károk

²⁸Ha egy ökör felöklel egy férfit vagy egy nőt úgy, hogy az belehal, akkor meg kell kövezni az ökröt, és a húsát nem szabad megenni. Az ökör gazdája azonban ártatlan. ²⁹De ha az ökör már korábban is öklelős volt, és erre figyelmeztették is a gazdáját, mégsem vigyázott rá, és ezért ölt meg egy férfit vagy egy nőt, akkor az ökröt meg kell kövezni, és a gazdájának is meg kell halnia. ³⁰Ha váltságdíjat vetnek ki rá, akkor annyit kell fizetnie élete kiváltásáért, amennyit csak kivetnek rá. ³¹Akár fiút, akár leányt öklel föl, e szerint az előírás szerint kell eljárni ellene. ³²Ha rabszolgát vagy rabszolganőt öklel föl az ökör, akkor adjanak urának harminc ezüstpénzt, de az ökröt verjék agyon kövel.

³³Ha valaki nyitva hagy egy kutat, vagy ha kutat ás és nem fed be, és emiatt marha vagy szamár esik bele, ³⁴akkor a kút gazdája fizesse meg a kárt. Térítse meg az állat árát a gazdájának, az elpusztult állat pedig legyen az övé.

³⁵Ha valakinek az ökre felökleli egy másik ember ökrét, úgyhogy az elpusztul, akkor adják el az élő ökröt, és felezzék meg annak az árát; az elpusztult állatot is felezzék meg. ³⁶De ha tudták, hogy az ökör már azelőtt is öklelős volt, és a gazdája mégsem vigyázott rá, akkor ökröt kell adnia kártérítésül az ökörért, a döglött állat pedig legyen az övé.

³⁷Ha valaki marhát vagy juhot lop, és levágja vagy eladja, akkor öt marhát adjon kártérítésül egy marháért, és négy juhot egy juhért.

22

A lopás és hűtlen kezelés büntetése

¹Ha a tolvajt betörésen érik, és úgy megverik, hogy meghal, nem számít vérontásnak. ²De ha ez napvilágnál történik, akkor vérontásnak számít. A tolvajnak kártérítést kell fizetnie, s ha nincs neki miből, akkor el kell adni őt a lopott jószág miatt. ³Ha élve találják meg nála a lopott jószágot, akár marha, akár szamár, akár juh az, kétszeresen kell megtérítenie.

⁴Ha valaki mezőt vagy szőlőt legeltet le úgy, hogy ráengedte az állatát és az a más mezején legelt, az térítse meg a kárt mezeje vagy szőlője legjavából.

⁵Ha tűz üt ki, és belekap a bozótba, és elégnek a gabonakeresztek, a lábon álló gabona vagy a mező, akkor fizessen kártérítést az, aki a tüzet okozta.

⁶Ha valaki pénzt vagy értéktárgyakat ad át felebarátjának megőrzésre, és ellopják azt annak az embernek a házából, ha megtalálják a tolvajt, kétszeresen térítse meg. ⁷De ha nem találják meg a tolvajt, akkor a ház gazdáját állítsák az Isten elé, hogy nem tette-e rá a kezét felebarátjának a tulajdonára. ⁸Minden hűtlen kezelés dolgában, akár marha, akár szamár, akár juh, akár ruha, akár egyéb elveszett dolog az, amiről valaki azt mondja, hogy az az övé, kerüljön kettejük ügye az Isten elé, és akit az Isten bűnösnek ítél, fizessen kétszeres kártérítést a felebarátjának. ⁹Ha valaki szamarat, marhát, juhot vagy bármilyen állatot ad át megőrzésre felebarátjának, és az megdöglök vagy megsérül, vagy elhajtják úgy, hogy senki sem látta, ¹⁰akkor az Úrra tett eskü döntsön kettőjük között arról, hogy rátette-e a kezét felebarátjának a tulajdonára. Ezt fogadja el az állat gazdája, és nem kell kártérítést fizetni. ¹¹De ha valóban ellopták tőle, akkor térítse meg a kárát a gazdának. ¹²Ha viszont vadállat tépte szét, hozzon bizonyítékot, és akkor nem kell a széttépett állatot megtérítenie. ¹³Ha valaki kölcsönként felebarátjától egy állatot, és az megsérült vagy elpusztult, amikor gazdája nem volt ott, akkor kártérítést kell neki fizetni. ¹⁴De ha a gazdája jelen volt, akkor nem kell neki kártérítést fizetni. Ha napszámos dolgozott vele, akkor a kár a bérét terheli.

Az erőszakoskodás és uzsora ellen

¹⁵Ha valaki elcsábít egy hajadont, aki még nincs eljegyezve, és vele hál, akkor jegyajándékkal jegyezze el magának feleségül. ¹⁶De ha az apja semmiképpen sem akarja hozzáadni, akkor annyi pénzt kell fizetni, amennyi a hajadonok jegyajándéka szokott lenni.

¹⁷Varázsló asszonyt ne hagyj életben!

¹⁸Mindaz, aki állattal közösül, halállal lakoljon!

¹⁹Aki isteneknek áldozik, és nem egyedül az Úrnak, azt ki kell irtani.

²⁰Ne nyomorgasd a jövevényt, és ne sanyargasd őt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban. ²¹Ne nyomorgassátok az özvegyeket és árvákat! ²²Ha mégis nyomorgatjátok őket, és hozzám kiáltanak segítségért, bizony meghallgatom kiáltásukat. ²³Fölgerjed haragom, és fegyverrel öllek meg benneteket, és majd a ti feleségeitek lesznek özvegyekké, és gyermekeitek árvákká.

²⁴Ha pénzt adsz kölcsön egy szegény embernek, aki népemből való és melletted él, ne bánj vele úgy, mint egy uzsorás: ne vessetek ki rá kamatot!

²⁵Ha zálogba vetted felebarátod felsőruháját, napnyugtáig add vissza neki! ²⁶Mert ez az egyetlen takarója: testének egyetlen ruhája. Miben aludjon? Bizony, ha hozzám kiált segítségért, meghallgatom, mert én kegyelmes vagyok.

²⁷Istent ne szidalmazd, és néped fejedelmét ne átkozd! ²⁸Ne késlekedj adni abból, amiből bőséged és felesleged van! Elsőszülött fiadat add nekem! ²⁹Így cselekedj marháddal és juhoddal is: Hét napig legyen az anyjával, a nyolcadik napon pedig add nekem!

³⁰Legyetek szentek előttem! A mezőn széttépett állat húsát ne egyétek meg, hanem dobjátok oda a kutyáknak!

23*Intés az igaz és emberséges magatartásra*

¹Hazug hírt ne terjessz! Ne segítsd a bűnöst azzal, hogy hamisan tanúskodsz mellette! ²Ne állj a rosszat akaró többség mellé, és ne vallj peres ügyben a többséggel tartva, nehogy elferdítsd az igazságot. ³A nincstelennek se kedvez peres ügyében!

⁴Ha ráakadsz ellenséged eltévedt marhájára vagy szamarára, hajtsd vissza hozzá! ⁵Ha látod, hogy összeroskad terhe alatt annak a szamara, aki gyűlöl téged, ne hagyj magára, hanem segíts neki felállítani! ⁶A szegény ember igazságát ne ferdítsd el peres ügyében! ⁷A hamis ügytől maradj távol! Az ártatlant és igazat ne öld meg, mert én nem adok igazat a bűnösnek! ⁸Vesztegetésre szánt ajándékot ne fogadj el, mert az ilyen ajándék vakká teszi a világosan látókat, és vesztét okozza az igaznak. ⁹Ne sanyargasd a jövevényt, hiszen ti ismeritek a jövevény életét, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban.

¹⁰Hat éven át vedd be a földedet, és takarítsd be a termését! ¹¹A hetedikben azonban hagyj parlagon, bevetetlenül, hadd egyenek róla néped szegényei! Ami pedig még rajta marad, egyék meg a vadállatok. Így cselekedj szőlőddel és olajfáiddal is! ¹²Hat napon át végezd munkádat, de a hetedik napon pihenj meg, hogy nyugta legyen ökrödnek és szamaradnak, és lélegzethez jusson szolgálóleányod gyermeke és a jövevény. ¹³Tartsátok meg mindazt, amit mondtam nektek! Más istenek nevét ne is említsétek, hallani se lehessen a szádból!

A három főünnep

¹⁴Háromszor szentelj nekem ünnepet évenként! ¹⁵Tartsd meg a kovásztalan kenyerek ünnepét! Hét napig egyél kovásztalan kenyeret, ahogyan megparancsoltam neked, az Ábíb hónap megszabott idején, mert akkor jöttél ki Egyiptomból. Senki se jelenjék meg előttem üres kézzel! ¹⁶Azután az aratás ünnepét, amikor meződ vetésének első termését takarítod be. És a betakarítás ünnepét az esztendő végén, amikor a termést betakarítod a mezőről. ¹⁷Évente háromszor jelenjék meg minden férfi az Úristen színe előtt! ¹⁸Ne áldozd nekem az áldozati

vért kovászos étellel együtt, és ne maradjon meg a nekem szentelt ünnepi áldozat kövérje másnap reggelig! ¹⁹Földed első termésének legjavát vidd el Istenednek, az Úrnak házába! Ne főzz gödölyét anyjának tejében!

Ígérek és intelmek

²⁰Íme, én angyalt küldök előtted, hogy megőrizzen az úton és bevigyen arra a helyre, amelyet kijelöltem. ²¹Vigyázz magadra előtte, és hallgass a szavára! Ne szegülj ellene, mert nem bocsátja meg hitszegéseidet, hiszen az én nevem van jelen benne. ²²De ha engedelmesen hallgatsz a szavára, és teljesíted mindazt, amit parancsolok, akkor ellensége leszek ellenségeidnek és szorongatója szorongatóidnak. ²³Mert az én angyalom előtted megy, és bevisz az emóriaiak, a hettiták, a perizziek, a kánaániak, a hivviek és a jebúsiak közé, én pedig kiirtom őket. ²⁴Ne imádd isteneiket és ne tiszteld azokat: ne cselekedj úgy, ahogyan ők cselekszenek! Sőt rontsd le azokat, és törd össze szent oszlopaikat! ²⁵Ha az URat, a ti Isteneteket tiszteltek, akkor megáld téged kenyérrel és vízzel. És eltávolítom tőled a bajokat. ²⁶Nem vetél el, sem meddő nem lesz senki a földeden, és hosszú életet ajándékozok neked. ²⁷Rémületet küldök előtted, és megzavarok minden népet, amely közé mégy. Minden ellenségedet megfutamítom. ²⁸Rettenetes félelmet küldök előtted, amely kiűzi előled a hivvieket, a kánaániakat és a hettitákat. ²⁹De nem egy év alatt üzöm ki őket előled, hogy ne váljon pusztává a föld, és ne szaporodjanak el károdra a vadállatok. ³⁰Apránként üzöm ki őket előled, amíg elég sokan nem lesztek ahhoz, hogy birtokba vehessétek az országot. ³¹Kiterjesztem határod a Vörös-tengertől a filiszteusok tengeréig, és a pusztától az Eufrátesz folyóig. Mert kezetekbe adom az ország lakóit, és kiűzöd őket magad elől. ³²Ne köss szövetséget se velük, se isteneikkel! ³³Ne lakjanak országodban, hogy vétekbe ne vigyenek téged ellenem! Mert ha azoknak isteneit szolgálod, bizony törbe ejtenek téged.

24

A szövetség megkötése

¹Azután így szólt Mózeshez: Jöjj fel az Úrhoz te és Áron, Nádáb és Abíhú, meg Izráel vénei közül hetvenen, és tőle távol boruljatok le előtte! ²Csak Mózes jöjjön közelebb az Úrhoz, a többiek ne jöjjenek közelebb. A nép ne jöjjön fel velem!

³Akkor lement Mózes, és elmondta a népnek az ÚR minden igéjét és valamennyi törvényét. Az egész nép pedig ezt felelte egy akarattal: Megtesszük mindazt, amit elrendelt az ÚR. ⁴Akkor leírta Mózes az ÚR összes igéjét. Másnap korán reggel oltárt épített a hegy lábánál, és tizenkét szent oszlopot állított fel Izráel tizenkét törzse szerint. ⁵Azután odarendelt néhány izráeli ifjút, hogy mutassanak be égőáldozatot, és vágjanak le bikákat békeáldozatul az Úrnak. ⁶Mózes pedig fogta a vér felét, tálakba töltötte, a vér másik felét pedig az oltárra hintette. ⁷Majd fogta a szövetség könyvét, és felolvasta a nép előtt. Azok ezt mondták: Engedelmesen megtesszük mindazt, amit az ÚR mondott.

⁸Azután Mózes vette a vért, ráhintette a népre, és ezt mondta: Annak a szövetségnek a vére ez, amelyet az ÚR kötött veletek, mindezeknek az igéknek az alapján.

⁹Majd fölment Mózes és Áron, Nádáb és Abíhú, meg Izráel vénei közül hetvenen. ¹⁰Látták Izráel Istenét: Lába alatt zafírkőféle volt, olyan tiszta, mint maga az ég. ¹¹Izráel fiainak a vezetőire nem emelt kezet, bár látták az Istent, amikor színe előtt ettek és ittak.

Mózes negyven napig a hegyen marad

¹²Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Jöjj fel hozzám a hegyre, és maradj itt, mert át akarom adni neked a kőtáblákra írt törvényt és parancsolatokat, amelyeket azért írtam le, hogy tanítani lehessen azokat. ¹³Elindult tehát Mózes és szolgálója, Józsué. Mielőtt fölment Mózes az Isten hegyére, ¹⁴ezt mondta a véneknek: Maradjatok itt, amíg visszatérünk hozzátok! Áron és Húr itt lesz veletek. Akinek vitás ügye lesz, forduljon hozzájuk.

¹⁵Amikor fölment Mózes a hegyre, felhő borította be a hegyet, ¹⁶mert az ÚR dicsősége ereszkedett rá a Sínai-hegyre. Hat napig borította azt felhő, majd a hetedik napon magához szólította Isten Mózes a felhő közepéből. ¹⁷Az ÚR dicsőségének látványát olyannak látták Izráel fiai, mintha emésztő tűz égett volna a hegy csúcsán. ¹⁸Mózes azonban bement a felhő közepébe, egészen fölment a hegyre, és ott maradt Mózes a hegyen negyven nap és negyven éjjel.

25

Utasítások a szent hajlék készítésére

¹Ekkor az ÚR így szólt Mózeshez:

²Mondd meg Izráel fiainak, hogy gyűjtsenek részemre adományokat mindenkitől, akit arra indít a szíve. Gyűjtsétek össze a nekem szánt adományokat! ³Ilyen adományokat gyűjtsetek be tőlük: Aranyat, ezüstöt és rezet, ⁴kék és piros bíbort, karmazsin fonalat és lenfonalat, kecskeszőrt, ⁵vörösre festett kosbórt, delfinbórt és akáciafát, ⁶lámpaolajat, balzsamot a fölkenéshez való olajhoz és a jó illatú illatáldozathoz, ⁷ónixköveket és berakásra való drágaköveket az éfódhoz és hósenhez. ⁸Készítsenek nekem szentélyt, hogy közöttük lakjam! ⁹Egészen úgy készítsétek el, ahogyan megmutatom neked a hajlék mintáját és az egész felszerelés mintáját!

A szövetség ládája

¹⁰Készítsenek egy két és fél könyök hosszú, másfél könyök széles és másfél könyök magas ládát akáciafából! ¹¹Vond be színarannyal, kívül-belül vond be, és készíts rá körös-körül aranszegélyt! ¹²Önts négy aranykarikát, és erősítsd azokat a négy alsó sarkára: két karikát az egyik oldalára, két karikát a másik oldalára. ¹³Készíts rudakat is akáciafából, és azokat is vond be arannyal! ¹⁴Dugd a rudakat a láda oldalain levő karikákba, hogy azoknál fogva hordozni lehessen a ládát. ¹⁵Legyenek a rudak a láda karikáiban, ne vegyék ki azokból! ¹⁶Tedd a ládába a Bizonytságot, amelyet neked adok!

¹⁷Készíts egy két és fél könyök hosszú, másfél könyök széles födelet is színaranyból! ¹⁸Készíts két kerúbot, szintén aranyból! Ötvösmunkával készítsd azokat a fedél két végére. ¹⁹Az egyik kerúbot az egyik végére készítsd, a másik kerúbot a másik végére, a fedél két végére készítsétek a kerúbokat! ²⁰Legyen a kerúbok szárnya kiterjesztve fölötte úgy, hogy takarják be szárnyukkal a fedelet! Egymás felé forduljanak, de a kerúbok arca a fedél felé nézzen! ²¹A födelet tedd rá a láda tetejére, a ládába pedig tedd bele a Bizonytságot, amelyet neked adok. ²²Ott jelenek meg neked, és a födélről beszélek veled, a két kerúb közül, amelyek a bizonytságot ládáján vannak: innen beszélek veled mindarról, amit majd általad parancsolok Izráel fiainak.

A szent kenyerek asztala

²³Azután készíts egy két könyök hosszú, egy könyök széles és másfél könyök magas asztalt akáciafából! ²⁴Vond be színarannyal, és készíts rá körös-körül aranszegélyt! ²⁵Készíts rá körös-körül egy tenyérnyi keretet, a keretére pedig készíts körös-körül aranszegélyt! ²⁶Készíts hozzá négy aranykarikát, és erősítsd a karikákat a négy láb négy felső végére. ²⁷A rúdtartó karikák a keretnél legyenek, hogy hordozható legyen az asztal. ²⁸A rudakat akáciafából készítsd, és vond be arannyal: azokon hordozzák az asztalt! ²⁹Készíts hozzá tálakat, serpenyőket, korsókat és kelyheket, amelyekkel majd az italáldozatot bemutatják! Színaranyból készítesd azokat! ³⁰Tégy elém az asztalra mindenkor szent kenyeret!

A lámpatartó

³¹Azután készíts lámpatartót színaranyból! Ötvösmunkával készüljön a lámpatartó: szára, ágai, kelyhei, gombjai és virágai egy darabból legyenek. ³²Hat ága nyúljon ki a két oldalából:

három ág a lámpatartó egyik oldalából, három ág pedig a lámpatartó másik oldalából.

³³Három mandulavirág alakú kehely gömbbel és virággal az egyik ágon, három mandulavirág alakú kehely gömbbel és virággal a másik ágon: így legyen mind a hat ágon, amelyek kinyúlnak a lámpatartóból. ³⁴A lámpatartó középső szárán négy mandulavirág alakú kehely legyen gömbbel és virággal. ³⁵Legyen gömb a belőle kinyúló első két ág alatt, legyen gömb a belőle kinyúló második két ág alatt, és legyen gömb a belőle kinyúló harmadik két ág alatt, és így tovább a lámpatartóból kinyúló mind a hat ágánál. ³⁶Gömbjeik és ágaik a szárral együtt egy darabból legyenek: egy darab színarany ötvösmunka legyen az egész. ³⁷Készíts hozzá hét mécsest, és úgy rakd fel a mécseseket, hogy bevilágítsák az előttük levő teret. ³⁸Koppantói és hamutartói is színaranyból legyenek. ³⁹Egy talentum színaranyból készüljön ez, egész fölszerelésével együtt. ⁴⁰Ügyelj, hogy arra a mintára készítsd, amit a hegyen láttál!

26

A szent hajlék sátorlapjai

¹A hajlékot tíz sátorlapból készítsd: sodrott lenfonálból, kék és piros bíborból meg karmazsin fonálból, művészi módon beleszótt kerúbokkal készítsd azokat! ²Egy-egy sátorlap hossza huszonnyolc könyök legyen, egy-egy sátorlap szélessége pedig négy könyök. Egyforma legyen a mérete mindegyik sátorlapnak. ³Öt sátorlap legyen egymással összefűzve, a másik öt sátorlap is legyen egymással összefűzve. ⁴Azután készíts kék bíborhurkokat az egyik sátorlap szegélyén az összefűzésnél. Ugyanílyeneket készíts a másik sátorlap szegélyén is, azon a végén, ahol összefűzik. ⁵Készíts ötven hurkot az egyik sátorlapon, és ötven hurkot készíts annak a sátorlapnak a szegélyén is, amelyet hozzáfűznek. Egymással szemben legyenek a hurkok. ⁶Készíts ötven aranykapcsot, és ezekkel a kapcsokkal rögzítsd egymáshoz a sátorlapokat! Így áll majd össze a hajlék.

⁷Azután készíts sátorlapokat kecskeszőrből, sátortetőnek a hajlék fölé: tizenegy ilyen sátorlapot készíts. ⁸Egy sátorlap hossza harminc könyök legyen, a sátorlap szélessége pedig négy könyök legyen. Egyforma legyen a mérete a tizenegy sátorlapnak. ⁹Fűzd össze öt sátorlapot külön, és hat sátorlapot is külön. A hatodik sátorlap pedig lógjon le a sátor elején. ¹⁰Készíts ötven hurkot az egyik sátorlapnak arra a végére, ahol összefűzik, és ötven hurkot a másik sátorlapnak arra a szélére is, ahol összefűzik. ¹¹Készíts ötven rézkapcsot, és akaszd a kapcsokat a hurkokba. Így fűzd össze a sátortetőt egy egésszé! ¹²Ami pedig a sátortető lapjainak lelógó részét illeti: a lelógó sátorlap fele lógjon rá a hajlék hátuljára, ¹³abból pedig, ami a sátortető lapjainak hosszából túllóg, egy könyöknyi innen, egy könyöknyi onnan lógjon le, vagyis hajoljon rá a hajlék két oldalára innen is, onnan is, és fedje be azt! ¹⁴Készíts még egy takarót is a sátorra vörösre festett koszbőrből, és arra még egy takarót delfinbőrből.

A szent hajlék oldalai

¹⁵Készíts a hajlékhoz felállítható deszkákat is akáciafából. ¹⁶A deszkák hossza tíz könyök legyen, a deszkák szélessége pedig másfél könyök. ¹⁷Mindegyik deszkának két csapja legyen, amelyek összekötik egyiket a másikkal. Így készítsd el a hajlék mindegyik deszkáját! ¹⁸Így készítsd el a hajlék deszkáit: húsz deszkát tégy a déli oldalra, dél felé. ¹⁹Készíts negyven ezüsttalpat a húsz deszka alá, két talpat mindegyik deszka alá, a két csapnak megfelelően. Minden egyes deszka alatt két talp legyen a két csapnak megfelelően. ²⁰A hajlék másik oldalára, az északi oldalra is tégy húsz deszkát. ²¹Ezeknek is legyen negyven ezüsttalpa, két talp legyen az egyik deszka alatt, és két talp legyen a másik deszka alatt is. ²²Nyugat felől, a hajlék hátuljára is készíts hat deszkát. ²³Készíts két-két deszkát a hajlék két hátsó sarkára. ²⁴Ezek párosával legyenek egymás mellett, aljuktól a tetejükig szorosan összefogva, egészen a karikáig. Így legyen mindkettőnél; mindkét saroknál így legyen. ²⁵Legyen tehát nyolc deszka ezüsttalpakkal, összesen tizenhat talppal. Két talp legyen az egyik deszka alatt, és két talp legyen a másik deszka alatt is.

²⁶Készíts reteszeket is akáciafából: ötöt a hajlék egyik oldalának a deszkáihoz, ²⁷öt reteszt a hajlék másik oldalának a deszkáihoz, és öt reteszt a hajlék hátuljának a deszkáihoz a nyugati oldalon. ²⁸A reteszek középen legyenek a deszkák között, rögzítve azokat egyik végétől a másik végéig. ²⁹Vond be a deszkákat arannyal, és aranyból készítsd a karikákat is a reteszek kengyeleiként. Vond be a reteszeket is arannyal. ³⁰Pontosan úgy állítsd fel a hajlékot, ahogyan a hegyen megmutattam neked!

A kárpit

³¹Azután készíts kárpitot kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból. Művészi módon beleszótt kerúbokkal készítsd azokat! ³²Tedd ezt négy arannyal bevont akáciafa oszlopra, amelyeknek aranykampóik legyenek, négy talpa pedig ezüsből legyen! ³³Akaszd rá a kárpitot a kapcsokra, vidd be a bizonyosság ládáját a kárpit mögé, és a kárpit válassza el a szentélyt a szentek szentjétől! ³⁴Azután helyezd rá a fedelet a bizonyosság ládájára a szentek szentjében! ³⁵Az asztalt helyezd el a kárpiton kívül, a lámpatartót pedig az asztallal szemben a hajlék déli oldalán. Az asztalt tedd az északi oldalra! ³⁶Készíts függönyt a sátor bejáratára kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból, művészi módon kihímezve. ³⁷Készíts a függönyhöz öt akáciafa oszlopot, és vond be azokat arannyal. Kampói aranyból legyenek, és önts azokhoz öt réztalpat!

27

Az égőáldozati oltár

¹Készíts oltárt akáciafából, öt könyök hosszúra és öt könyök szélesre: négyzet alakú legyen az oltár, a magassága pedig legyen három könyök. ²Készíts szarvakat a négy sarkára, vele egy darabból legyenek a szarvak, és vond be az egészet rézzel! ³Készíts hozzá fazekakat a hamunak, lapátokat, hintőedényeket, villákat és szenesserpényöket: az egész felszerelést rézből készítsd el! ⁴Készíts hozzá rostélyszerű rézrácsozatot, és a rostély négy sarkára készíts négy rézkarikát! ⁵Erősítsd ezt az oltár pereme alá úgy, hogy a háló az oltár közepéig érjen le. ⁶Készíts az oltárhoz rudakat, akáciafa rudakat, és vond be azokat rézzel! ⁷Dugják a rudakat a karikákba, és legyenek a rudak az oltár két oldalán, amikor viszik. ⁸Deszkákból készítsd azt, belül üresre. Úgy készítsék el, ahogyan a hegyen láttad!

A szent hajlék udvara

⁹Készítsd el a hajlék udvarát is! A déli oldalon legyen szőnyegfala az udvarnak sodrott lenfonálból. Száz könyök hosszú legyen ezen az oldalon. ¹⁰Húsz oszlopa és húsz réztalpa legyen, de az oszlopok kampói és kapcsai ezüsből legyenek. ¹¹Így legyen az északi oldalon is: hosszában száz könyök hosszú szőnyegfal, húsz oszloppal és húsz réztalppal, de az oszlopok kampói és kapcsai ezüsből legyenek! ¹²A nyugati oldalon ötven könyök széles szőnyegfala legyen az udvarnak; tíz oszlopa és tíz talpa legyen. ¹³A keleti oldalon is ötven könyök széles legyen az udvar. ¹⁴Tizenöt könyök szőnyegfal legyen az egyik oldalon, ennek három oszlopa és három talpa legyen, ¹⁵és a másik oldalon is tizenöt könyök szőnyegfal legyen, ennek is három oszlopa és három talpa legyen. ¹⁶Az udvar kapuja húsz könyök hosszú függöny legyen kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból, művészi módon kihímezve. Négy oszlopa és négy talpa legyen! ¹⁷Az udvar összes oszlopa körös-körül ezüsthuzallal legyen összekötve, kampóik ezüsből legyenek, talpaik pedig rézből. ¹⁸Az udvar hossza száz könyök, szélessége ötven könyök legyen, kerítése öt könyök magas szőnyegfalból álljon, sodrott lenfonálból. A talpak rézből legyenek! ¹⁹A hajlék egész felszerelése, ami a benne végzett szolgálathoz szükséges, de minden cöveke és az udvar összes cöveke is rézből legyen!

A mécses

²⁰Te pedig parancsold meg Izráel fiainak, hogy hozzanak neked olajbogyóból ütött tiszta olajat a mécstartóhoz, hogy mindig telessenek rá égő mécses. ²¹Áron és fiai gondoskodjanak arról, hogy a kijelentés sátrában, a kárpiton kívül, amely a bizonyosság ládája előtt van, estétől reggelig égjen az az ÚR előtt. Örök rendelkezés legyen ez nemzedékről nemzedékre Izráel fiainál!

28*A papi ruhák*

¹Te pedig hívasd magadhoz Izráel fiai közül testvéredet, Áront, fiaival együtt! Ők legyenek a papjaim: Áron, valamint Nádáb, Abíhú, Eleázár és Ítámár, Áron fiai! ²Készíts szent ruhákat testvérednek, Áronnak, hogy méltóságteljes és ékes legyen! ³Beszélj minden hozzáértő emberrel, akinek művészi képességet adtam: készítsék el Áron ruháját, hogy fel lehessen szentelni, és így az én papom legyen!

⁴Ezeket a ruhákat kell elkészíteniük: a hósent, éfódot, palástot, mintás köntöst, süveget és övet. Készítsenek szent ruhákat testvérednek, Áronnak és fiainak, hogy az én papjaim lehessenek! ⁵Aranyat, kék és piros bíbort, karmazsin fonalat és lenfonalat használjanak hozzá.

Az éfód

⁶Az éfódot aranyból, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból készítsék, művészi szövessel! ⁷Két egymáshoz érő vállrésze legyen a két végén, amelyeket egymásba lehet kapcsolni. ⁸A rajta levő övet, amellyel majd felövezik, ugyanúgy, ugyanabból készítsék: aranyból, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból. ⁹Azután végy két ónixkővet, és vésd rájuk Izráel fiainak a nevét: ¹⁰hatnak a nevét az egyik kőre, a másik hatnak a nevét a másik kőre, születésük rendjében. ¹¹Vésnöki munkával, ahogyan a pecsétgyűrűt vésik, úgy vésd a két kőre Izráel fiainak a nevét. Körös-körül aranyfoglalatot készítsd azokat! ¹²Azután tedd a két követ az éfód vállrészeire. Izráel fiaira emlékeztető kövek ezek: hordozza Áron a nevüket a két vállrészen emlékeztetőül az ÚR előtt. ¹³Készíts aranyfoglalatokat is, ¹⁴és két színarany láncot. Sodorva készítsd azokat, ahogy a zsinórokat szokták, és illeszd rá a sodrott láncokat a foglalatokra!

A hósen

¹⁵Azután készíts hósent művészi munkával a döntések közlésére! Úgy készítsd el, ahogyan az éfódot készítetted: aranyból, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból készítsd! ¹⁶Négyzet alakú legyen, kétrét hajtva: egy arasz hosszú és egy arasz széles legyen. ¹⁷Rakd ki azt drágakő borítással! Négy sor kő legyen rajta ebben a sorrendben: rubin, topáz és smaragd – ez az első sor. ¹⁸A második sor: karbunkulus, zafír és jáspis. ¹⁹A harmadik sor: opál, agát és ametiszt. ²⁰A negyedik sor: krizolit, ónix és nefrit. Aranyfoglalatokkal készüljön a borítás. ²¹A köveken Izráel fiainak nevei legyenek: tizenkét kő a neveknek megfelelően. Pecsétgyűrű módjára legyenek vésve, mindegyiken egy-egy törzs neve, a tizenkét törzsnek megfelelően. ²²Készíts a hósenre színarany láncokat: sodorva, ahogy a zsinórokat szokták. ²³Készíts a hósenre két aranykarikát is, és illeszd a két karikát a hósen két végére! ²⁴A két aranyzsinórt fűzd a két karikába a hósen két végén! ²⁵A két zsinór végét erősítsd a két foglalatra, és erősítsd az éfód vállrészének az elejére! ²⁶Készíts még két aranykarikát, és rögzítsd azokat is a hósen két végére azon a szélén, amely az éfód felé eső részen belül van. ²⁷Azután készíts még két aranykarikát, és erősítsd azokat elöl az éfód két vállrészére, kissé lejjebb, közel az egybefűzéshez az éfód öve fölött. ²⁸Csatolják a hósent karikáinál fogva az éfód karikáihoz kék bíborzsinórral, hogy az éfód öve fölött legyen, és ne csússzék el a hósen az éfódról!

²⁹Hordozza Áron Izráel fiainak a neveit a szíve fölött a döntések közlésére való hősenen, amikor bemegy a szentélybe, állandó emlékeztetőül az ÚR előtt. ³⁰Azután tedd a döntések közlésére való hősenbe az úrimot és tummímot! Legyenek azok Áron szíve fölött, amikor bemegy az ÚR elé. Hordozza Áron mindig a szíve fölött az Izráel fiait érintő döntéseket az ÚR színe előtt!

A palást és a homlokdísz

³¹Azután készítsd el az éfód palástját, az egészet kék bíborból! ³²Legyen a közepén nyakkivágás. A kivágás legyen körös-körül szövessel megerősítve, mint a mellvért nyílása, hogy ne szakadjon be. ³³Készíts a szegélyére gránátalmákat kék és piros bíborból és karmazsin fonálból körös-körül a szegélyére, közéjük pedig aranycsengettyűket körös-körül. ³⁴Aranycsengettyű meg gránátalma váltakozzék a palást szegélyén körös-körül. ³⁵Ezt viselje Áron szolgálat közben, hogy hallható legyen a csengés, amikor bemegy a szentélybe az ÚR színe elé, és amikor kijön onnan, hogy meg ne haljon.

³⁶Készíts homlokdísz színaranyból, és véd rá úgy, ahogyan a pecsétgyűrűbe szoktak vézni: Az ÚR szent tulajdona! ³⁷Fűzd kék bíborzsinórra, és legyen a süvegen, a süveg elején.

³⁸Legyen Áron homlokán, és hordozza Áron a szent dolgokban elkövetett bűnök terhét, amelyeket Izráel fiai a különféle szent ajándékokkal kapcsolatban követnek el. Legyen mindig a homlokán, hogy kedvesek legyenek ők az ÚR előtt.

Egyéb papi ruhák

³⁹Azután szőj egy köntöst lenből, szép mintásra, és készíts egy süveget is lenből! Egy övet is készíts művészi hímzéssel! ⁴⁰Áron fiainak is készíts köntösöket, nekik is készíts öveket, ékes és díszes papi süvegeket is készíts nekik. ⁴¹Öltöztess azokba testvéredet, Áront, és vele együtt a fiait! Majd kend föl őket, iktasd be tisztükbe, és szenteld föl őket, hogy az én papjaim legyenek. ⁴²Készíts nekik gyorsnadrágot, hogy eltakarják szeméremtestüket; csípőtől a combig érjenek. ⁴³Viseljék ezeket Áron és fiai, amikor a kijelentés sátrába lépve vagy az oltárhoz járulva a szentély körüli szolgálatukat teljesítik, hogy bűnbe ne essenek és meg ne haljanak. Örök rendelkezés legyen ez neki és utódainak.

29

A papok fölszentelése

¹Így cselekedj velük, amikor fölszenteled őket, hogy papjaim legyenek: Végy egy bikaborjút és két hibátlan kost, ²továbbá kovásztalan kenyereket, olajjal gyúrt kovásztalan lepényeket és olajjal megkent kovásztalan lángosokat; ezeket finom búzalisztból készítsd el! ³Tedd ezeket egy kosárba, és kosarastul vidd oda. A bikát és a két kost is vezessd oda!

⁴Azután Áront és a fiait vezessd a kijelentés sátrának bejáratához, és mosdass meg őket! ⁵Azután fogd a ruhákat, és add rá Áronra a köntöst, az éfód palástját, az éfódot és a hősent, és övezd fel őt az éfód övével. ⁶Tedd a fejére a süveget, és a szent fejdísz illeszd a süvegre. ⁷Azután vedd a fölkenéshez való olajat, öntsd a fejére, és kend fel őt! ⁸Fiait is rendeld oda, és öltöztess fel őket köntösükbe! ⁹Csatolj övet rájuk, Áronra és fiaira, tégy a fejükre papi süveget, és legyen övék a papi szolgálat örök rendelkezés szerint. Így avassd fel Áront és fiait!

¹⁰Azután vezessd a bikát a kijelentés sátra elé, Áron és fiai pedig tegyék kezüket a bika fejére. ¹¹Azután vágd le a bikát az ÚR színe előtt, a kijelentés sátrának bejáratánál. ¹²Végy a bika véreből, és kend meg ujjaddal az oltár szarvait, a többi vért pedig öntsd az oltár aljára! ¹³Vedd mindazt a kövérjét, ami a beleket borítja, meg a májon levő hártyát és a két vesét, a rajtuk levő kövérjével együtt, és füstölögtesd el az oltáron, ¹⁴a bika húsát, bőrét és a gyomrának tartalmát pedig égesd el a táboron kívül! Vétekáldozat ez.

¹⁵Fogd az egyik kost, Áron és fiai pedig tegyék kezüket a kos fejére. ¹⁶Azután vágd le a kost, vedd a véré, és hintsd körös-körül az oltárra! ¹⁷Vágd föl a kost darabjaira, mosd meg a

belső részeit meg a lábszárait, és tedd rá a darabjaira és a fejére! ¹⁸Azután füstölögtesd el az egész kost az oltáron! Égőáldozat lesz ez az Úrnak, kedves illatú tűzáldozat az Úrnak.

¹⁹Fogd a másik kost is, Áron és fiai pedig tegyék kezüket a kos fejére! ²⁰Azután vágd le a kost, végy a véreből, és kend meg azzal Áron fülcimpáját, valamint fiai jobb fülcimpáját, jobb hüvelykujját és a jobb nagylábujját. A többi vért pedig hintsd körös-körül az oltárra!

²¹Azután végy az oltáron levő vérből, meg a fölkenéshez való olajból, hintsd Áronra és ruhájára, meg a vele levő fiaira és fiai ruhájára! Így lesz szent ő és a ruhája, meg a vele levő fiai és fiainak a ruhája. ²²Majd vedd a kos kövérjét, a farkát és a beleket borító kövérjét, a májon levő hártját, meg a két vesét a rajtuk levő kövérjével együtt, és a jobb combot – mert fölavatásra szánt kos ez –, ²³továbbá egy kerek kenyeret, egy olajos lepényt és egy lángost a kovásztalan kenyerek kosarából, amely az ÚR előtt van, ²⁴és rakd mindezt Áronnak és fiainak a tenyerébe, és ők mutassák fel azokat felmutatott áldozatul az ÚR színe előtt! ²⁵Majd vedd ki azokat a kezükből, és füstölögtesd el az oltáron az égőáldozatra téve, kedves illatul az ÚR előtt. Tűzáldozat lesz ez az Úrnak.

²⁶Fogd az Áron fölavatására szánt kosnak a szegyét is, és mutasd fel azt az ÚR színe előtt felmutatott áldozatul! Azután legyen ez a te részed. ²⁷Így szenteld meg a felmutatott szegyét és a felajánlott combot, amelyet az Áron és fiainak fölavatására szánt kosból mutattak és ajánlottak fel. ²⁸Legyen ez Ároné és fiaié: örök rendelkezés ez Izráel fiai között! Mert felajánlás ez, Izráel fiainak felajánlása békeáldozataiból, amelyet az Úrnak ajánlanak fel.

²⁹Áronnak a szentélyben használt ruhái legyenek utódaié. Azokban kenjék fel és avassák fel őket. ³⁰Azokat viselje hét napig az a pap, aki helyébe lép fiai közül, és majd bemegy a kijelentés sátrába, és szolgál a szentélyben.

³¹Fogd a fölavatásra szánt kost, és főzd meg a húsát a szent helyen! ³²A kos húsát és a kosárban levő kenyeret egye meg Áron, fiaival együtt, a kijelentés sátrának bejáratánál. ³³Egyék meg azokat a darabokat, amelyekkel az engesztelés történt, amikor fölavatták és fölszentelték őket. De idegen ne egyék belőle, mert szent az!

³⁴Ha pedig marad valami a fölavatásra szánt húsból vagy kenyérből reggelre, akkor a maradékot égesd el! Nem szabad megenni, mert szent az. ³⁵Pontosan úgy cselekedj Áronnal és fiaival, ahogyan megparancsoltam neked. Hét nap alatt végezd el a felavatásukat!

³⁶Naponként készíts el egy vétekáldozatra való bikát engesztelésül, és tisztítsd meg az oltárt, engesztelést végezve rajta. Kend fel azt, és így szenteld föl! ³⁷Hét napig végezz engesztelést az oltáron: így szenteld föl, hogy igen szent legyen az oltár. Szent legyen mindaz, ami az oltárhoz ér!

Egyéb papi szertartások

³⁸Ezt készítsd az oltárra: minden nap két egyéves bárányt. ³⁹Az egyik bárányt reggel készítsd el, a másik bárányt pedig estefelé készítsd el. ⁴⁰Egy tizedrész finomlisztet, egy negyed hín sajtolt olajjal gyúrva, italáldozatul pedig egy negyed hín bort kell hozzáadni az első bárányhoz. ⁴¹A második bárányt estefelé készítsd el. Ugyanolyan étel- és italáldozatot készíts hozzá, mint reggel! Kedves illatú tűzáldozat lesz ez az Úrnak. ⁴²Állandó égőáldozat legyen ez nemzedékről nemzedékre a kijelentés sátrának bejáratánál az ÚR előtt, ahol kijelentem magam nektek, és beszélek veled.

⁴³Ott fogok megjelenni Izráel fiainak, és dicsőségemmel szentelem meg azt.

⁴⁴Megszentelem a kijelentés sátrát és az oltárt. Megszentelem Áront és fiait is, hogy papjaim legyenek. ⁴⁵Izráel fiai között fogok lakni, és Istenük leszek. ⁴⁶És megtudják, hogy én, az ÚR vagyok az Istenük, aki kihoztam őket Egyiptomból, hogy közöttük lakozzam én, az ÚR, az ő Istenük.

30

Az illatáldozati oltár

¹Azután készíts egy oltárt az illatáldozat bemutatására. Akáciafából készítsd: ²hossza egy könyök, szélessége egy könyök, tehát négyzet alakú legyen, és két könyök magas. Vele egy darabból legyenek a szarvai. ³Vond be színarannyal a tetejét és oldalait körös-körül, valamint a szarvait is! Készíts rá körös-körül aranszegélyt! ⁴Két-két aranykarikát is készíts hozzá a szegélye alá: kétfelől készíts, mindkét oldalára! Ezek legyenek a rudak kengyelei, hogy azoknál fogva hordozzák az oltárt. ⁵A rudakat akáciafából készítsd, és vond be arannyal! ⁶Helyezd az oltárt a bizonyosság ládájánál levő kárpit elé, a bizonyosságon levő fedél elé, ahol megjelenek neked! ⁷Mutasson be azon Áron reggelenként jó illatú illatáldozatot; amikor rendbe hozza a mécseseket, akkor mutassa be. ⁸Estefelé is mutassa ezt be Áron, amikor felrakja a mécseseket. Állandó illatáldozat legyen ez az ÚR színe előtt nemzedékről nemzedékre! ⁹Ne mutassatok be azon idegen illatáldozatot, se égőáldozatot, se ételáldozatot; italáldozatot se öntsetek arra! ¹⁰Végezzen Áron engesztelést annak a szarvain évenként egyszer. Az engesztelési vétekáldozat véréből végezzen rajta engesztelést évenként egyszer nemzedékről nemzedékre! Igen szent ez az ÚR előtt.

Adó a szentély javára

¹¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ¹²Amikor összeszámolod Izráel fiai közül azokat, akiket számba kell venni, adjon mindenki váltságdíjat magáért az Úrnak, amikor számba veszik, hogy ne érje őket csapás a számbavétel miatt. ¹³Mindazok, akik átesnek a számba vételen, adjanak egy fél sekelt a szent sekel szerint, amelyben húsz géra egy sekel. Fél sekel legyen az Úrnak szóló felajánlás. ¹⁴Mindenki adja meg az Úrnak szóló felajánlást, aki átesett a számba vételen, húszévestől fölfelé. ¹⁵A gazdag ne adjon többet, és a nincstelen se adjon kevesebbet fél sekelnél, amikor megadjátok az Úrnak szóló felajánlást váltságdíjul magatokért. ¹⁶Amikor átveszed a váltságdíjat Izráel fiaitól, fordítsd azt a kijelentés sátrában végzett szolgálatra, hogy értetek adott váltságdíjként emlékeztesse az Urat Izráel fiaira.

A rézmedence

¹⁷Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ¹⁸Készíts egy rézmedencét és egy réz állványt hozzá a mosakodáshoz! Helyezd azt a kijelentés sátra és az oltár közé, és töltsd meg vízzel, ¹⁹hogy abban mossák meg kezüket és lábukat Áron és fiai. ²⁰Mosakodjanak meg a vízben, mielőtt bemennek a kijelentés sátrába, hogy meg ne haljanak, vagy ha az oltárhoz járulnak, hogy szent szolgálatot végezzenek és tűzáldozatot mutassanak be az Úrnak. ²¹Mossák meg a kezüket és lábukat, hogy meg ne haljanak. Örök rendelkezés legyen ez nekik, neki és utódainak nemzedékről nemzedékre.

A szent olaj

²²Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ²³Végy a legkiválóbb balzsamokból: folyékony mirhát ötszáz sekelért, balzsamos fahéjat feleannyiért, azaz kétszázötvenért, balzsamos nádat is kétszázötvenért, ²⁴és kassziát is ötszázért, a szent sekel szerint, és hozzá egy hín olivaolajat. ²⁵Készíts belőle felkenésre való szent olajat: illatos olajkeveréket, ahogyan a kenetkeverők készítik. Fölkenésre való szent olaj lesz ez.

²⁶Kend meg ezzel a kijelentés sátrát és a bizonyosság ládáját, ²⁷az asztalt és egész fölszerelését, a lámpatartót és fölszerelését, az illatáldozati oltárt, ²⁸az égőáldozati oltárt és egész fölszerelését, a medencét és az állványát. ²⁹Így szenteld föl ezeket, hogy igen szentek legyenek. Ha másvalaki érinti azokat, legyen örökre a szentély tulajdona. ³⁰Kend fel Áront és fiait is. Szenteld fel őket, hogy papjaim legyenek. ³¹Izráel fiaihoz pedig így beszélj: Felkenésre való szent olajom lesz ez nemzedékről nemzedékre. ³²Más ember testére nem szabad belőle önteni, se hasonlót készíteni ilyen összetételben. Szent az, hát tartásatok is

szentnek! ³³Ki kell irtani népe közül azt, aki hasonló kenetet készít, vagy illetéktelen ken meg vele.

A füstölőszer

³⁴Azután ezt mondta Mózesnek az ÚR: Végy illatos alapanyagokat: gyantát, füstölőkarmot és mézgát, csupa illatos anyagot, és hozzájuk tiszta tömjént, mindet ugyanabban a mennyiségben. ³⁵Készíts belőle füstölőszer-keveréket, ahogyan a kenetkeverők készítik: szóva, tisztán és szentül. ³⁶Morzsold szét egy részét, és tedd a bizonyság elé a kijelentés sátrában, ahol megjelenek neked. Igen szentnek tartásatok ezt! ³⁷De ha magatoknak készítetek füstölőszert, ne ebben az összetételben készítsétek! Tartásatok ezt az Úrnak szentelt füstölőszernek! ³⁸Mindenkit ki kell irtani népe közül, aki ilyet készít, hogy annak az illatát élvezze.

31

A mesterek kijelölése

¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ²Lásd, név szerint elhívtam Becalélt, Húr fiának, Úrának a fiát Júda törzséből. ³Betöltöttem őt isteni lélekkel, bölcsességgel, értelemmel és képességgel mindenféle munkára, ⁴hogy terveket készítsen az arany, az ezüst és a réz feldolgozására, ⁵kövek vésésére és berakására, faragásra és mindenféle munka elvégzésére. ⁶Én most melléje állítom Oholíabot, Ahíszámák fiát Dán törzséből. Bölcsességet adok minden hozzáértő ember szívébe, hogy el tudják készíteni mindazt, amit megparancsoltam neked: ⁷a kijelentés sátrát, a bizonyság ládáját, a rá való fedelet és a sátor egész fölszerelését, ⁸az asztalt és fölszerelését, a színarany lámpatartót és annak egész fölszerelését, az illatáldozati oltárt, ⁹az égőáldozati oltárt és egész fölszerelését, a medencét és az állványát, ¹⁰meg a díszes ruhákat, Áron főpap szent ruháit és fiainak a papi ruháit, ¹¹a fölkenéshez való olajat és a jó illatú füstölőszert a szentély számára. Mindent úgy készítsenek, ahogyan megparancsoltam neked.

A nyugalom napja

¹²Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: ¹³Mondd meg Izráel fiainak: Tartásatok meg szombatjaimat; mert jel ez köztem és köztetek nemzedékről nemzedékre, hogy megtudjátok: én, az ÚR vagyok, aki megszentellek titeket. ¹⁴Tartásatok meg a szombatot, tartásatok azt szentnek! Aki megszentelteleníti azt, halállal lakoljon! Ki kell irtani népe közül azt az embert, aki valamilyen munkát végez azon a napon. ¹⁵Hat napon át végezzék munkájukat, de a hetedik nap a teljes nyugalom napja, szent az az ÚR előtt. Mindaz, aki valamilyen munkát végez a szombat napján, halállal lakoljon! ¹⁶Tartásatok meg Izráel fiai a szombatot, tegyék a nyugalom napjává nemzedékről nemzedékre, örök szövetségül. ¹⁷Örök jel ez köztem és Izráel fiai között. Mert hat nap alatt alkotta meg az ÚR az eget és a földet, a hetedik napon pedig megnyugodott és megpihent.

¹⁸Amikor befejezte Isten Mózesrel való beszédét a Sínai-hegyen, átadta neki a bizonyság két tábláját, az Isten ujjával írt kőtáblákat.

32

Áron aranyborjút készít

¹Amikor azt látta a nép, hogy Mózes késlekedik, és nem jön le a hegyről, Áron köré sereglett a nép, és azt mondták neki: Jöjj, és készíts nekünk istent, hogy előttünk járjon! Mert nem tudjuk, hogy mi történt ezzel a Mózesrel, aki felhozott bennünket Egyiptomból. ²Áron ezt mondta nekik: Szedjétek ki az arany fülbevalókat feleségeitek, fiaitok és leányaitok füléből, és hozzátok ide hozzám! ³Kiszedte hát az egész nép az arany fülbevalókat a füléből, és odavitte Áronhoz. ⁴Ő átvette tőlük, vésővel mintát készített, és borjúsobrot öntött. Ekkor azt mondták: Ez a te istened, Izráel, aki fölhozott téged Egyiptomból. ⁵Amikor Áron látta ezt,

oltárt épített elé, majd kihirdette Áron: Holnap az ÚR ünnepe lesz! ⁶Másnap tehát korán fölkeltek, égőáldozatokat áldoztak, és békeáldozatokat mutattak be. Azután leült a nép enni és inni, majd mulatozni kezdtek.

⁷Ekkor így beszélt Mózeshez az ÚR: Menj, eredj le, mert megromlott a néped, amelyet fölhoztál Egyiptomból. ⁸Hamar letértek arról az útról, amelyet megparancsoltam nekik. Borjúsobrot készítettek maguknak, az előtt borulnak le, annak áldoznak, és ezt mondják: Ez a te istened, Izráel, aki fölhozott téged Egyiptomból. ⁹Majd ezt mondta Mózesnek az ÚR: Látom, hogy ez a nép kemény nyakú nép. ¹⁰Most azért hagyd, hogy fellángoljon ellenük haragom és végezzek velük! Téged azonban nagy néppé teszek.

¹¹Mózes azonban így esedezett Istenéhez, az Úrhoz: Miért lángolt fel a haragod, Uram, a te néped ellen, amelyet nagy erővel és hatalmas kézzel hoztál ki Egyiptomból? ¹²Ne mondhassák az egyiptomiak: Vesztükre vitte ki őket az Isten, megölte őket a hegyek között, és eltörölte őket a föld színéről. Fékezd meg izzó haragodat, szánd meg népedet, és ne hozd rá ezt a bajt! ¹³Emlékezz szolgálóidra, Ábrahámra, Izsákra és Izráelre, akiknek önmagadra esküdtél, amikor megígérted: Úgy megsokasítom utódaitokat, hogy annyian lesznek, mint égen a csillag, és az az egész föld, amelyről azt mondtam, hogy utódaitoknak adom, örökké az ő birtokukban lesz. ¹⁴Ekkor szánalomra indult az ÚR, és nem hozta rá népére azt a bajt, amiről beszélt.

Mózes összetöri a kőtáblákat

¹⁵Mózes azután megfordult, és lement a hegyről, kezében a bizonyosság két táblájával. A táblák mindkét oldalukon tele voltak írva; erről is, arról is tele voltak írva. ¹⁶A táblákat Isten készítette, a táblákra vésett írás is Isten írása volt. ¹⁷Amikor Józsué meghallotta a nép hangos kiáltását, így szólt Mózeshez: Csatazaj hallatszik a táborból! ¹⁸De ő így felelt:

Nem diadalének hangja ez,
nem is legyőzöttek énekének hangja,
dalolás hangját hallom én!

¹⁹Amikor a tábor közelébe ért, és meglátta a borjút meg a táncot, haragra lobbant Mózes, ledobta kezéből a táblákat, és összetörte a hegy lábánál. ²⁰Majd fogta a borjút, amelyet készítettek, elégette, porrá zúzta, vízbe szórta, és megittatta azt Izráel fiaival.

²¹Majd ezt kérdezte Mózes Árontól: Mit tett veled ez a nép, hogy ilyen nagy vétekbe vitted őket?! ²²Áron így felelt: Ne lobbanjon haragra az én uram! Magad is tudod, hogy milyen gonosz ez a nép. ²³Ezt mondták nekem: Készíts nekünk istent, hogy előttünk járjon! Mert nem tudjuk, hogy mi történt ezzel a Mózessel, aki kihozott bennünket Egyiptomból. ²⁴Erre azt mondtam nekik: Akinek van aranya, szedje le magáról! Ők ide is adták nekem, én meg tűzbe dobtam, és ez a borjú lett belőle.

Ítélet a vétkes népen

²⁵Amikor látta Mózes, hogy a nép így elvadult, mert Áron hagyta őket elvadulni ellenségeik csúfjára, ²⁶odaállt Mózes a tábor kapujába, és így kiáltott: Ide hozzám, aki az ÚRÉ! Erre Lévi fiai mind odagyültek hozzá. ²⁷Ő pedig ezt mondta nekik: Így szól az ÚR, Izráel Istene: Kössön mindenki kardot az oldalára! Járjátok be a tábor egyik kaputól a másikig, és gyilkoljatok le testvért, barátot és rokont! ²⁸Lévi fiai Mózes parancsa szerint cselekedtek, és elesett azon a napon a népből mintegy háromezer ember. ²⁹Utána azt mondta Mózes: Most avattátok fel magatokat az ÚRnak, mivel fiatokat és testvéreteket sem kíméltétek. Áldás száll ma rátok.

Mózes könyörög a népért

³⁰Másnap így szólt Mózes a néphez: Igen nagy vétket követtetek el. Ezért fölmegek most az Úrhoz, talán engesztelést tudok szerezni vétketekért. ³¹Visszatért tehát Mózes az Úrhoz, és ezt mondta: Ó, jaj! Nagyon nagy vétket követett el ez a nép, mert aranyból istent csinált

magának. ³²Mégis, bocsásd meg vétküket! Mert ha nem, akkor törölj ki engem könyvedből, amelyet írtál!

³³Az ÚR így felelt Mózesnek: Csak azt törölöm ki könyvemből, aki vétkezett ellenem. ³⁴Most azért menj, vezesd a népet, ahová parancsoltam: íme, az én angyalom megy majd előtted. De a számonkérés napján számon kérem majd a vétküket. ³⁵És megverte az ÚR a népet, amiért azt a borjút csináltatta, amelyet Áron készített.

33

Az ÚR nem akar a nép között maradni

¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: Eredj, indulj tovább a néppel, amelyet kihoztál Egyiptomból, arra a földre, amelyről megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy az ő utódainak adom. ²Angyalt küldök előtted, és kiűzöm a kánaániakat, az emóriakat, a hettitákat, a perizzieket, a hivvieket és a jebúsziaikat. ³Bemegy a tejjel és mézzel folyó földre, de én nem megyek veled, mert kemény nyakú nép vagy, és elpusztítanálak az úton.

⁴Amikor meghallotta a nép ezt a kemény beszédet, gyászolni kezdett, és senki sem rakta magára ékszereit. ⁵Mert az ÚR ezt mondta Mózesnek: Mondd meg Izráel fiainak, hogy mivel kemény nyakú nép, megsemmisíteném, ha velük mennék csak egy pillanatig is. Azért rakják le magukról ékszereiket, és majd meglátom, hogy mit tegyek velük. ⁶Ezért nem hordanak ékszert Izráel fiai a Hóreb-hegytől fogva.

⁷Mózes pedig fogta a sátrat, és a táboron kívül állította fel, messze a tábortól, és a kijelentés sátrának nevezte el. És mindenkinek, aki az URat kereste, ki kellett mennie a kijelentés sátrához a táboron kívülre. ⁸Valahányszor kiment Mózes a sátorhoz, az egész nép fölkel, mindenki odaállt sátra bejáratához, és követte szemével Mózes, amíg be nem ment a sátorba.

⁹Valahányszor bement Mózes a sátorba, leereszkedett egy felhőoszlop, és megállt a sátor bejáratánál: így beszélt Mózes az ÚR. ¹⁰Amikor az egész nép látta, hogy ott áll a felhőoszlop a sátor bejáratánál, az egész nép fölkel, és mindenki leborult sátra bejáratánál.

¹¹Az ÚR pedig színről színre beszélt Mózesnek, ahogy az egyik ember beszél a másikkal. Amikor visszatért a táborba, a szolgálatára rendelt ifjú, Józsué, Nún fia nem távozott el a sátorból.

Az ÚR megmutatja dicsőségét

¹²Majd ezt mondta Mózes az ÚRnak: Nézd, te azt mondod nekem, hogy vezessem ezt a népet. De nem adtad tudtomra, kit küldesz velem. Pedig azt mondtad: Név szerint ismerlek téged, és elnyerted jóindulatodat. ¹³Ha valóban elnyertem jóindulatodat, ismertesd meg velem a te utadat, hogy megismerjelek téged, s hogy elnyertem jóindulatodat. Nézd, ez a nép mégiscsak a te néped! ¹⁴Az ÚR így felelt: Megnyugtat téged, ha az orcám megy veletek? ¹⁵Mózes erre mondta neki: Ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne is vigyél tovább bennünket! ¹⁶Mi másból tudnánk meg, hogy én és a te néped elnyertük jóindulatodat, ha nem abból, hogy velünk jössz? Ez különböztet meg engem és a te népedet minden más néptől a föld színén.

¹⁷Az ÚR így szólt Mózeshez: Megteszem ezt is, amiről beszéltél, mert elnyerted jóindulatodat, és név szerint ismerlek téged. ¹⁸Mózes pedig ezt mondta: Mutasd meg nekem dicsőségedet! ¹⁹Az ÚR így felelt: Elvonultatom előtted egész fenségemet, és kimondom előtted az ÚR nevét. Kegyelmezek, akinek kegyelmezek, és irgalmazok, akinek irgalmazok. ²⁰Arcomat azonban nem láthatod – mondta –, mert nem láthat engem ember úgy, hogy életben maradjon. ²¹Majd ezt mondta az ÚR: Van egy hely nálam: állj ide a kősziklára! ²²És amikor elvonul dicsőségem, a kőszikla hasadékába állítalak, és betakarlak a kezemmel, amíg el nem vonulok. ²³Azután elveszem a kezemet, és megláthatsz hátulról. Az arcomat azonban senki sem láthatja.

34

Új kőtáblák

¹Azután azt mondta az ÚR Mózesnek: Faragj két kőtáblát, az előbbiekhöz hasonlókat. Én pedig majd felírom a táblákra azokat az ígéket, amelyek az előbbi táblákon voltak, amelyeket összetörtél. ²Reggelre légy készen! Aztán jöjj fel reggel a Sínai-hegyre, és állj ott elém a hegy csúcán! ³Ne jöjjön fel veled senki, ne is mutakozzék senki az egész hegyen; se juhok, se marhák ne legeljenek a hegy tövében. ⁴Faragott tehát Mózes két kőtáblát, az előbbiekhöz hasonlókat, majd korán reggel fölment a Sínai-hegyre, ahogyan megparancsolta neki az ÚR, és kezében vitte a két kőtáblát.

⁵Ekkor leszállt felhőben az ÚR. Mózes pedig odaállt mellé, és segítségül hívta az ÚR nevét. ⁶Elvonult előtte az ÚR, és így mondta azt ki: Az ÚR, az ÚR irgalmas és kegyelmes Isten! Türelme hosszú, szeretete és hűsége nagy! ⁷Megtartja irgalmát ezer nemzedéken át, megbocsátja a bűnt, hitszegést és vétket. Bár nem hagyja egészen büntetés nélkül, hanem megbünteti az atyák bűnéért a fiaikat és a fiak fiait is három, sőt négy nemzedéken át.

⁸Mózes sietve a földig hajolt, leborult, ⁹és ezt mondta: Ó, Uram, ha elnyertem jóindulatodat, járj közöttünk, Uram! Mert bár kemény nyakú nép ez, bocsásd meg mégis bűnünket és vétkeinket, és tégy tulajdonoddá bennünket!

Isten szövetsége hűséget követel

¹⁰Az ÚR pedig ezt mondta: Én most szövetséget kötök. Olyan csodákat teszek egész néped előtt, amilyenek nem történtek sehol a földön, egyetlen nép között sem. Meglátja majd az ÚR tetteit az egész nép, amely között vagy, mert veled együtt félelmetes dolgokat fogok véghezvinni. ¹¹Jegyezd meg jól, amit most parancsolok neked! Kiüzöm előled az emóriákat, a kánaániakat, a hettitákat, a perizzieket, a hivvieket és a jebúsziaikat. ¹²Vigyázz, ne köss szövetséget annak az országnak a lakosaival, ahová bemész, nehogy csapdává váljanak köztetek! ¹³Sőt, romboljátok le oltáraikat, törjétek össze szent oszlopaikat, és vágjátok ki szent fáikat. ¹⁴Ne imádj másikat, mert az ÚR, akinek Félton-szerető a neve, félton szerető Isten. ¹⁵Nehogy szövetséget köss annak az országnak a lakosaival, mert amikor paráználkodnak isteneikkel, és áldoznak isteneiknek, téged is meghívnak, és enni fogsz áldozataikból. ¹⁶Ne végy feleséget fiaidnak leányaik közül, mert amikor leányaik paráználkodnak isteneikkel, fiaidat is paráználkodásra csábítják az ő isteneikkel. ¹⁷Ne csinálj magadnak öntött istenszobrot!

¹⁸Tartsd meg a kovásztalan kenyér ünnepét! Hét napig egyél kovásztalan kenyeret, ahogyan megparancsoltam neked, az Ábíb hónap megszabott idején, mert az Ábíb hónapban jöttél ki Egyiptomból. ¹⁹Enyém legyen mindaz, ami megnyitja anyja méhét: minden hím jószágod, ha marhád vagy juhod elsőszülöttje! ²⁰De a szamár elsőszülöttjét juhon váltsd meg! Ha nem váltod meg, szegd nyakát! Minden elsőszülött fiút válts meg! Senki se jelenjék meg előttem üres kézzel! ²¹Hat napon át dolgozz, de a hetedik napon pihenj meg, még szántáskor és aratáskor is pihenj! ²²Tartsd meg a hetek ünnepét, amikor búzád első termését aratod, és a betakarítás ünnepét az esztendő fordulóján.

²³Évente háromszor jelenjék meg minden férfi az Úristen, Izráel Istenének színe előtt! ²⁴Mert népeket űzök ki előled, kiterjesztem határaidat, és senki sem kívánja meg országodat, amikor évente háromszor fölmész, hogy megjelenj az Úrnak, a te Istenednek színe előtt. ²⁵A nekem szánt áldozat véréért ne ontsd ki kovászos étel mellett, és ne maradjon meg másnap reggelre a páskaünnep áldozata! ²⁶Földed első termésének legjavát vidd el Istenednek, az Úrnak házába! Ne főzz gödölyét anyjának tejében!

²⁷Azután ezt mondta az ÚR Mózesnek: Írd le ezeket az ígéket, mert ezeknek az ígéknek alapján kötöttem szövetséget veled és Izráellel! ²⁸Mózes negyven nap és negyven éjjel volt ott az Úrnál. Kenyeret nem evett, vizet sem ivott. És felírta a táblákra a szövetség ígét, a tíz ígét.

Mózes arca sugárzik

²⁹Azután lejött Mózes a Sínai-hegyről; a bizonyság két táblája Mózes kezében volt, amikor lejött a hegyről. Azt azonban nem tudta Mózes, hogy arcbőre sugárzóvá vált, amikor Istennel beszélt. ³⁰Amikor Áron és Izráel fiai mind meglátták, hogy sugárzik Mózes arcbőre, nem mertek odamenni hozzá. ³¹Mózes azonban odahívta őket, és akkor Áron meg a közösség vezetői mind visszatértek hozzá, Mózes pedig beszélt velük. ³²Azután odamentek hozzá Izráel fiai is mind, ő pedig megparancsolta nekik mindazt, amit az ÚR mondott el neki a Sínai-hegyen.

³³Miután mindent elmondott nekik, leplet tett Mózes az arcára. ³⁴Valahányszor bement Mózes az ÚR színe elé, hogy beszéljen vele, levette a leplet, amíg ki nem jött. Azután kijött, és elmondta Izráel fiainak mindazt, amit parancsként kapott. ³⁵És mivel Izráel fiai látták, hogy Mózes arcbőre sugárzik, ismét arcára borította Mózes a leplet, amíg be nem ment, hogy Istennel beszéljen.

35*A hetedik nap megszentelése*

¹Azután összegyűjtötte Mózes Izráel fiainak egész közösségét, és ezt mondta nekik: Ezek azok az igék, amelyekről azt parancsolta az ÚR, hogy meg kell tennetek: ²Hat napon át végezzétek munkátokat, de a hetedik napot tartsátok szentnek, az Úrnak szentelt nyugalom nagy napja legyen az. Meg kell hálnia mindenkinek, aki munkát végez ezen a napon!

³Lakóhelyeteken sehol se gyújtsatok tüzet szombaton!

Adakozás a szent sátorra

⁴Azután ezt mondta Mózes Izráel fiai egész közösségének: Ezt parancsolta az ÚR: ⁵Gyűjtsetek felajánlást magatok között az Úrnak! Mindenki, akit arra indít a szíve, hozzon adományokat az Úrnak: aranyat, ezüstöt és rezet, ⁶kék és piros bíort, karmazsin fonalat és lenfonalat, kecskeszőrt, ⁷vörösre festett kosbört, delfinbört és akáciafát, ⁸lámpaolajat, balzsamot a felkenéshez való olajhoz és a jó illatú illatáldozathoz; ⁹és ónixköveket és berakásra való drágaköveket az éfódhoz és hósenhez.

¹⁰Aki csak hozzáértő ember közöttetek, jöjjön ide, és készítse el mindazt, amit megparancsolt az ÚR: ¹¹a hajlékot, annak sátoztetejét és takaróját, kapcsait, deszkáit, reteszeit, oszlopaikat és talpaikat, ¹²a ládát és annak rúdait a földélel együtt, a függőkárpitot, ¹³az asztalt, annak rúdait, egész fölszerelését és a szent kenyereket, ¹⁴a lámpatartót a világításhoz, annak fölszerelését és mécseseit, meg a lámpaolajat, ¹⁵az illatáldozati oltárt és annak rúdait, a fölkenéshez való olajat és a jó illatú füstölőszeret, a bejárati függönyt a hajlék bejáratához, ¹⁶az égőáldozati oltárt, annak rézrácsozatát, rúdait és egész fölszerelését, a medencét és annak állványát, ¹⁷az udvar szőnyegfalait, oszlopaikat és talpaikat, meg az udvar kapujának függönyét, ¹⁸a hajlék cövekeit, az udvar cövekeit és a hozzájuk való köteleket, ¹⁹a díszes ruhákat a szentélyben végzendő szolgálathoz: Áron főpap szent ruháit és fiainak papi ruháit! ²⁰Ekkor eltávozott Mózes elől Izráel egész közössége, ²¹majd visszajött mindenki, akit a szíve arra indított és a lelke arra ösztönzött, és elhozta az Úrnak szánt felajánlását a kijelentés sátrának elkészítéséhez, az ott végzendő szolgálathoz és a szent ruhákhoz.

²²Eljöttek a férfiak és az asszonyok, mindenki, akit a szíve arra ösztönzött, és hoztak kapcsokat, fülbevalókat, gyűrűket, nyakláncokat és mindenféle arany ékszert. Mindenki ajánlott föl valamilyen aranyból készült ajándékot az Úrnak. ²³Minden férfi aszerint, hogy mije volt, hozott kék és piros bíort, karmazsin fonalat és lenfonalat, kecskeszőrt, továbbá vörösre festett kosbört és delfinbört. ²⁴Aki ezüstöt vagy rezet tudott felajánlani, az is elhozta felajánlását az Úrnak; akinek akáciafája volt, azt hozta el a különböző istentiszteleti eszközökhöz.

²⁵Mindazok az asszonyok, akik értettek hozzá, saját kezükkel megfonták és megfonva hozták el a kék és piros bíbort, a karmazsin fonalat és lenfonalat. ²⁶Mindazok az asszonyok pedig, akiket a szívük arra indított, és értettek hozzá, megfonták a kecskeszört.

²⁷A vezető emberek pedig ónixköveket és berakásra alkalmas köveket hoztak az éfódhoz és hósenhez, ²⁸valamint balzsamot és olajat a lámpához, a felkenéshez való olajhoz és jó illatú füstölőszerkehez. ²⁹Mindazok az izráéliek, férfiak és asszonyok, akiket a szívük arra ösztönzött, hogy adakozzanak a különféle eszközökre, amelyek elkészítését Mózes által elrendelte az ÚR, önkéntes adományokat hoztak az Úrnak.

Becalél és Oholiáb megbízatása

³⁰Akkor ezt mondta Mózes Izráel fiainak: Nézzétek! Az ÚR név szerint elhívta Becalélt, Húr fiának, Úrínak a fiát Júda törzséből. ³¹Betöltötte őt isteni lélekkel, bölcsességgel, értelemmel és képességgel mindenféle munkára, ³²hogy terveket készítsen az arany, az ezüst és a réz feldolgozására, ³³kövek vésésére és berakására, fafaragásra és mindenféle tervezőmunka elvégzésére. ³⁴Azzal a képességgel is felruházta, hogy tanítson a Dán törzséből való Oholiábal, Ahízámák fiával együtt. ³⁵Nagy hozzáértéssel ajándékozta meg őket, hogy el tudjanak készíteni mindenféle fa- és fémmunkát, művészi szövést és hímzést kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és lenfonálból, meg a takácsmunkát: hogy elvégezzenek mindenféle munkát és elkészítsék hozzájuk a terveket.

36

¹Becalél és Oholiáb mindazokkal a hozzáértő emberekkel együtt, akiknek bölcsességet és értelmet adott az ÚR, hogy el tudják készíteni a szentély különböző istentiszteleti eszközeit, készítsék el azokat egészen úgy, ahogyan megparancsolta az ÚR!

²Hívatta tehát Mózes Becalélt és Oholiábot, és mindazokat a hozzáértő embereket, akiknek bölcsességet adott az ÚR, mindenkit, akit szíve arra indított, hogy jelentkezzen a munka elvégzésére. ³Ezek átvették Mózesről mindazokat a felajánlott dolgokat, amelyeket Izráel fiai hoztak a szentély istentiszteleti eszközeinek az elkészítéséhez. De továbbra is vittek minden reggel felajánlásokat Mózeshez. ⁴Eljöttek mindazok a hozzáértő emberek, akik a szentély különféle eszközein dolgoztak, mindenki otthagyva a maga munkáját, amin éppen dolgozott, ⁵és ezt mondták Mózesnek: Többet hordott össze a nép, mint amennyi szükséges azokhoz az istentiszteleti eszközökhöz, amelyek elkészítését megparancsolta az ÚR. ⁶Ekkor Mózes parancsára kihirdették a táborban: Se férfi, se asszony ne készítsen már semmit felajánlasként a szentély számára! Így kellett a népnek elrendelni, hogy ne hozzon több adományt. ⁷Mert elég volt az anyag az egész munka elvégzéséhez, sőt még maradt is.

Elkészül a szent hajlék

⁸A hozzáértő emberek vezetésével elkészítették a hajlékot tíz sátorlapból: sodrott lenfonálból, kék és piros bíborból meg karmazsin fonálból, művészi módon beleszótt kerúbokkal készítették azokat. ⁹Egy-egy sátorlap hossza huszonnyolc könyök, egy-egy sátorlap szélessége pedig négy könyök volt. Egyforma volt a mérete mindegyik sátorlapnak. ¹⁰Öt sátorlapot fűztek össze egymással, majd a másik öt sátorlapot is összefűzték egymással. ¹¹Azután készítettek kékbíbor hurkokat az egyik sátorlap szegélyén az összefűzésnél. Ugyanilyeneket készítettek a másik sátorlap szegélyén is, azon a végén, ahol összefűzték. ¹²Ötven hurkot készítettek az egyik sátorlapon, és ötven hurkot készítettek annak a másik sátorlapnak a szegélyén is, amelyet hozzáfűztek. A hurkok egymással szemben voltak. ¹³Készítettek ötven aranykapcsot, és ezekkel a kapcsokkal rögzítették egymáshoz a sátorlapokat. Így állt össze a hajlék.

¹⁴Azután készítettek sátorlapokat kecskeszörből, sátortetőnek a hajlék fölé: tizenegy ilyen sátorlapot készítettek. ¹⁵Egy sátorlap hossza harminc könyök volt, a sátorlap szélessége

pedig négy könyök volt. Egyforma volt a mérete a tizenegy sátorlapnak. ¹⁶Összefűztek öt sátorlapot külön, és hat sátorlapot is külön. ¹⁷Készítettek ötven hurkot az egyik sátorlapnak arra a végére, ahol összefűzték, és ötven hurkot készítettek a másik sátorlapnak arra a szélére is, ahol összefűzték. ¹⁸Készítettek ötven rézkapcsot a sátor tető összefűzésére, hogy egy egész legyen. ¹⁹Készítettek még egy takarót is a sátorra vörösre festett koszbőrből, és arra még egy takarót delfinbőrből.

²⁰Készítettek a hajlékhoz felállítható deszkákat is akácfából. ²¹A deszkák hossza tíz könyök volt, a deszkák szélessége pedig másfél könyök. ²²Mindegyik deszkának két csapja volt, amelyek összekötték egyiket a másikkal. Így készítették el a hajlék mindegyik deszkáját. ²³Így készítették el a hajlék deszkáit: húsz deszkát tettek a déli oldalra, dél felé. ²⁴Készítettek negyven ezüsttalpat a húsz deszka alá, két talpat mindegyik deszka alá, a két csapnak megfelelően. Minden egyes deszka alatt két talp volt a két csapnak megfelelően. ²⁵A hajlék másik oldalára, az északi oldalra is húsz deszkát készítettek. ²⁶Ezeknek is negyven ezüsttalpa volt, két talp volt az egyik deszka alatt, és két talp volt a másik deszka alatt is. ²⁷Nyugat felől, a hajlék hátuljára is készítettek hat deszkát. ²⁸Készítettek két-két deszkát a hajlék két hátsó sarkára. ²⁹Ezek párosával voltak egymás mellett, aljuktól a tetejükig szorosán összefogva, egészen a karikáig. Így csinálták mindkettőnél, mindkét saroknál. ³⁰Nyolc deszka volt tehát ezüsttalpakkal, összesen tizenhat talppal: két-két talp volt mindegyik deszka alatt.

³¹Készítettek reteszeket is akácfából: ötöt a hajlék egyik oldalának a deszkáihoz, ³²öt reteszt a hajlék másik oldalának a deszkáihoz, és öt reteszt a hajlék hátuljának a deszkáihoz a nyugati oldalon. ³³Elkészítették a középső reteszt is, hogy középen rögzítse a deszkákat, egyik végétől a másik végéig. ³⁴A deszkákat bevonták arannyal, és aranyból készítették a karikákat a reteszek kengyeleiként. Bevonták arannyal a reteszeket is.

³⁵Azután elkészítették a kárpitot kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból: művészi módon beleszótt kerúbokkal készítették azokat. ³⁶Készítettek hozzá négy akáciafa oszlopot, és bevonták arannyal. A rajta levő kampók is aranyból voltak. És öntöttek hozzájuk négy ezüsttalpat. ³⁷Készítettek függőnyt a sátor bejáratára kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból, művészi módon kihímezve, ³⁸ehhez pedig öt oszlopot kampókkal együtt. Az oszlopfőket és összekötőiket bevonták arannyal; a hozzájuk való öt talp rézből készült.

37

A szövetség ládája

¹Azután elkészítette Becalél a ládát akácfából, amely két és fél könyök hosszú, másfél könyök széles és másfél könyök magas volt. ²Bevonta színarannyal kívül-belül, és készített rá körös-körül aranszegélyt. ³Öntött négy aranykarikát a négy sarkára: két karikát az egyik oldalára és két karikát a másik oldalára. ⁴Készített rudakat is akácfából, és azokat is bevonta arannyal. ⁵Bedugta a rudakat a láda oldalain levő karikákba, hogy azoknál fogva hordozni lehessen a ládát.

⁶Készített egy két és fél könyök hosszú, másfél könyök széles födelet is színaranyból. ⁷Készített két kerúbót aranyból; ötvösmunkával készítette azokat a födél két végére. ⁸Az egyik kerúbót az egyik végére, a másik kerúbót a másik végére: a fedél két végére készítette a kerúbokat. ⁹A kerúbok szárnya ki volt terjesztve fölötté úgy, hogy betakarták szárnyukkal a födelet. Egymás felé fordultak, de a kerúbok arca a fedél felé nézett.

A szent kenyerek asztala

¹⁰Azután elkészítette az asztalt akácfából, amely két könyök hosszú, egy könyök széles és másfél könyök magas volt. ¹¹Bevonta színarannyal, és készített rá körös-körül egy aranszegélyt. ¹²Készített rá körös-körül egy tenyéryi keretet, a keretére pedig körös-körül aranszegélyt készített. ¹³Öntött hozzá négy aranykarikát, és ráerősítette a karikákat a négy

láb négy felső végére. ¹⁴A rúdtartó karikák a keretnél voltak, hogy hordozható legyen az asztal. ¹⁵A rudakat akáciafából készítette, és bevonta arannyal, hogy hordozható legyen az asztal. ¹⁶Elkészítette az asztalra való edényeket is színaranyból: a tálakat, serpenyőket, kelyheket és korsókat, amelyekkel az italáldozatot bemutatják.

A lámpatartó

¹⁷Elkészítette a lámpatartót színaranyból. Ötvösmunkával készült a lámpatartó: szára, ágai, kelyhei, gombjai és virágai egy darabból voltak. ¹⁸Hat ág nyúlt ki a két oldalából: három ág a lámpatartó egyik oldalából, három ág pedig a lámpatartó másik oldalából. ¹⁹Három mandulavirág alakú kehely gömbbel és virággal az egyik ágon, három mandulavirág alakú kehely gömbbel és virággal a másik ágon: így volt mind a hat ágon, amelyek kinyúltak a lámpatartóból. ²⁰A lámpatartó középső szárán négy mandulavirág alakú kehely volt gömbbel és virággal. ²¹Gömb volt a belőle kinyúló első két ág alatt, gömb volt a belőle kinyúló második két ág alatt, és gömb volt a belőle kinyúló harmadik két ág alatt, és így tovább a belőle kinyúló mind a hat ágánál. ²²Gömbjeik és ágaik a szárral együtt egy darabból voltak, egy darab színarany ötvösmunka volt az egész. ²³Készített hozzá hét mécsest, meg koppantókat és hamutartókat is hozzá színaranyból. ²⁴Egy talentum színaranyból készült ez és az egész fölszerelése.

Az illatáldozati oltár

²⁵Elkészítette az illatáldozati oltárt is akáciafából. Hossza egy könyök, szélessége egy könyök, tehát négyzet alakú volt, és két könyök magas. Vele egy darabból voltak a szarvai. ²⁶Bevonta színarannyal a tetejét, körös-körül az oldalait és a szarvait. Körös-körül aranszegélyt készített rá. ²⁷Két-két aranykarikát is készített hozzá a szegélye alá, kétfelől mindkét oldalára. Ezek voltak a rudak kengyelei, azoknál fogva hordozták az oltárt. ²⁸A rudakat akáciafából készítette, és bevonta arannyal. ²⁹Elkészítette a fölkenéshez való szent olajat és a jó illatú füstölőszeret tisztán, ahogyan a kenetkeverők készítik.

38

Az égőáldozati oltár

¹Azután elkészítette az égőáldozati oltárt akáciafából négyzet alakúra: öt könyök volt a hossza és öt könyök a szélessége, a magassága pedig három könyök volt. ²Készített szarvakat a négy sarkára, vele egy darabból voltak a szarvak, és bevonta az egészet rézzel. ³Azután elkészítette az oltár egész fölszerelését: a fazekakat, lapátokat, hintőedényeket, villákat és szeneserpenyőket. Az egész fölszerelést rézből készítette el. ⁴Készített az oltárhoz rostélyszerű rézrácsozatot a perem alá, amely annak a közepéig ért le. ⁵Öntött négy karikát a rézrácsozat négy sarkára rúdtartóknak. ⁶Elkészítette a rudakat akáciafából, és bevonta rézzel. ⁷Bedugta a rudakat az oltár oldalain levő karikákba, hogy hordozható legyen. Deszkából készítette azt, belül üresre.

A rézmedence

⁸Elkészítette a rézmedencét, meg rézből egy állványt is hozzá azoknak az asszonyoknak a fémtükeiből, akik a kijelentés sátrának bejáratánál szolgáltak.

A szent hajlék udvara

⁹Elkészítette az udvart is. A déli oldalon az udvar szőnyegfala sodrott lenfonálból készült, és száz könyök hosszú volt. ¹⁰Húsz oszlopa és húsz réztalpa volt; az oszlopok kampói és kapcsai ezüsből voltak. ¹¹Az északi oldal is száz könyök volt, húsz oszloppal és húsz réztalppal; az oszlopok kampói és kapcsai ezüsből voltak. ¹²A nyugati oldalon ötven könyök szőnyegfal volt tíz oszloppal és tíz talppal; az oszlopok kampói és kapcsai ezüsből voltak. ¹³A keleti

oldal ötven könyök volt. ¹⁴Tizenöt könyök szőnyegfal volt az egyik oldalon, és annak három oszlopa és három talpa volt. ¹⁵A másik oldalon, az udvar kapujától jobbra is, balra is tizenöt könyök szőnyegfal volt. Ennek is három oszlopa és három talpa volt. ¹⁶Az udvar egész szőnyegfala körös-körül sodrott lenfonálból készült. ¹⁷Az oszlopok talpai rézből, az oszlopok kampói és kapcsai pedig ezüstből voltak. Az oszlopfőket is ezüsttel borították be, és ezüsthuzallal volt összekötve az udvar összes oszlopa. ¹⁸Az udvar kapujának a függőnye művészi módon kihímezve, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból készült. A hossza húsz könyök, a magassága pedig – az udvar szőnyegfala szélességének megfelelően – öt könyök volt. ¹⁹Négy oszlopuk és négy réztalpuk volt. Ezüstből voltak a kampóik; az oszlopfők és összekötő huzaljaik is ezüstből voltak. ²⁰A hajlék és az udvar összes cöveke körös-körül rézből volt.

A fölhasznált arany, ezüst és réz

²¹Ez a hajlékhoz, a bizonyág hajlékához felhasznált dolgok jegyzéke, melyet Mózes parancsára állítottak össze; a léviták feladata volt ez, Ítámárnak, Áron főpap fiának vezetésével. ²²A Júda törzséből való Becalél, Húr fiának, Úrínak a fia elkészítette mindazt, amit Mózesnek megparancsolt az Úr. ²³Vele együtt dolgozott a Dán törzséből való Oholiáb, Ahíszámák fia, aki járatos volt mindenféle fa- és fémmunkában, értett a művészi szövéshez és hímzéshez kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és lenfonálból.

²⁴A munkálatokhoz, a szentély egész munkálatához felhasznált arany: az az arany, amit erre a célra felajánlottak, összesen huszonkilenc talentum és hétszázharminc sekel volt, a szent sekel szerint. ²⁵Az az ezüst pedig, amit a közösség számba vett tagjai adtak, száz talentum és ezerhétszázhetvenöt sekel volt, a szent sekel szerint: ²⁶fejenként egy beka – vagyis fél sekel, a szent sekel szerint – mindattól a hatszázháromezer-ötszázötven, húsz évnél idősebb személytől, akik átestek a számbavételen.

²⁷A száz talentum ezüstből megöntötték a szentély és a kárpit talpait: száz talpat száz talentumból, vagyis egy talentumból egy talpat. ²⁸Az ezerhétszázhetvenöt sekelből elkészítették az oszlopok kampóit, beborították az oszlopfőket, és összekötötték azokat. ²⁹A felajánlott réz hetven talentum és kétezer-négyszáz sekel volt. ³⁰Ebből készítették el a kijelentés sátra bejáratának talpait, a rézoltárt a hozzá való rézrácsozattal, az oltár egész fölszerelését, ³¹az udvar talpait körös-körül, meg az udvar kapujának talpait, a hajlék összes cövekét és az udvar összes cövekét körös-körül.

39

A papi ruhák

¹Elkészítették a díszes ruhákat a szentélyben végzendő szolgálathoz kék és piros bíborból meg karmazsin fonálból. Elkészítették Áron szent ruháit is, ahogyan megparancsolta Mózesnek az Úr.

Az éfód

²Elkészítették az éfódot aranyból, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból. ³Aranyból vékony lapokat vertek, és fonalakká metélték, hogy művészi szövessel beledolgozhasák a kék és piros bíborba, a karmazsinba és a lenbe. ⁴Készítettek hozzá rákapcsolt vállrészeket a két szélén, amelyeket egymásba lehetett kapcsolni. ⁵A rajta levő övet, amellyel fel lehet övezni, ugyanúgy és ugyanabból készítették: aranyból, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból, ahogyan megparancsolta Mózesnek az Úr.

⁶Azután megmunkálták az aranyfoglatba való ónixköveket, és rávésték Izráel fiainak a nevét, ahogyan a pecsétgyűrűt vésték. ⁷Azután rátették azokat az éfód vállrészeire. Izráel fiaira emlékeztető kövek ezek, ahogyan megparancsolta Mózesnek az Úr.

A hósen

⁸Azután elkészítették a hósent művészi munkával, ahogyan az éfódot készítették: aranyból, kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és sodrott lenfonálból. ⁹Négyzet alakú volt, kétrét hajtva; így készítették el a hósent. Egy arasz hosszú és egy arasz széles volt, kétrét hajtva. ¹⁰Négy sor kőből készítettek rá borítást. Rubin, topáz és smaragd: ez volt az első sor. ¹¹A második sor: karbunkulus, zafír és jáspis. ¹²A harmadik sor: opál, agát és ametiszt. ¹³A negyedik sor: krizolit, ónix és nefrit. Aranyfoglalatokkal készült a borítás. ¹⁴A köveken Izráel fiainak a nevei voltak: tizenkét kő a neveknek megfelelően. Pecsétgyűrű módjára voltak vésvé; mindegyiken egy-egy törzs neve volt, a tizenkét törzsnek megfelelően. ¹⁵Készítettek a hósenre színarany láncokat; sodorva, ahogy a zsinórokat szokták. ¹⁶Azután készítették két aranyfoglalatot és két aranykarikát, és ráillesztették a két karikát a hósen két végére. ¹⁷A két aranyzsinórt belefűzték a két karikába a hósen két végén. ¹⁸A két zsinór két végét ráerősítették a két foglalatra, és ráerősítették az éfód vállrészének az elejére. ¹⁹Készítettek még két aranykarikát, és azokat is ráerősítették a hósen két végére, azon a szélén, amely az éfód felé eső részen belül volt. ²⁰Azután készítették még két aranykarikát, és ráillesztették azokat elöl az éfód két vállrészére, kissé lejjebb, közel az egybefűzéshez az éfód öve fölött. ²¹A hósent karikáinál fogva kék bíborzsinórral az éfód karikáihoz csatolták, hogy az éfód öve fölött legyen, és ne csússzék el a hósen az éfódról, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

A palást és a homlokdísz

²²Elkészítették az éfód palástját is takácsmunkával, az egészet kék bíborból. ²³A palást nyakkivágása közepén volt, mint a mellvért nyakkivágása. A kivágás körös-körül szövessel volt megerősítve, nehogy beszakadjon. ²⁴A palást szegélyére gránátalmákat készítettek kék és piros bíborból és sodrott karmazsin fonálból. ²⁵Készítettek színarany csengettyűket, és odaerősítették a csengettyűket a gránátalmák közé a palást szegélyére körös-körül, vagyis a gránátalmák közé. ²⁶Csengettyű meg gránátalma váltakozott a palást szegélyén körös-körül. Ebben szolgált a főpap, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

²⁷Elkészítették Áronnak és fiainak a köntöseit lenből, takácsmunkával.

²⁸A főpapi süveget és a papi süvegek kendőit lenből készítették, a gyolcsnadrágot pedig sodrott lenfonálból. ²⁹Az övet is sodrott lenfonálból, kék és piros bíborból meg karmazsin fonálból készítették művészi hímzéssel, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

³⁰Azután a homlokdíszet készítették el, a szent fejdísz színaranyból, és felírták rá, ahogy a pecsétgyűrűbe szoktak vésvé: Az ÚR szent tulajdona! ³¹Ezt kék bíborzsinórra fűzték, és rákötötték a süveg elejére, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

Mózes megszemléli a kész munkát

³²Így végezték el a hajléknak, a kijelentés sátrának összes munkálatait. Mindent úgy készítették el Izráel fiai, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR, úgy készítették el. ³³És bemutatták Mózesnek a hajlékot: a sátrat és egész fölszerelését, kapcsait, deszkáit, reteszeit, oszlopaikat és talpait, ³⁴a vörösre festett kosbörtakarót és a delfinbörtakarót, a függőkárpitot, ³⁵a bizonyosság ládáját és annak rúdait a fedéllel együtt, ³⁶az asztalt, annak egész fölszerelését és a szent kenyereket, ³⁷a színarany lámpatartót mécseseivel, a mécseseket sorjában, annak teljes fölszerelését, meg a lámpaolajat, ³⁸az aranyoltárt, a fölkenéshez való olajat és a jó illatú füstölőszeret, a sátor bejáratának függönyét, ³⁹a rézoltárt, annak rézrácsozatát, rúdait és egész fölszerelését, a medencét és annak állványát, ⁴⁰az udvar szőnyegfalait, oszlopaikat és talpait, meg az udvar kapujára való függönnyt, annak köteleit és cövekeit, a hajléknak, vagyis a kijelentés sátrának egész istentiszteleti fölszerelését, ⁴¹a díszes ruhákat a szentélyben végzendő szolgálathoz: Áron főpap szent ruháit és fiainak papi ruháit. ⁴²Pontosan úgy végezték el az összes munkálatot Izráel fiai, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

⁴³Mózes megtekintette az egész művet, és megállapította, hogy elkészültek vele; úgy készítették el, ahogyan megparancsolta az ÚR. Ekkor Mózes megáldotta őket.

40

A kijelentés sátra és a papok fölszentelése

¹Azután így beszélt Mózeshez az ÚR: ²Az első hónap első napján állítsd fel a hajlékot, a kijelentés sátrát! ³Helyezd el benne a bizonyosság ládáját, és függeszd fel a kárpitot a láda elé! ⁴Vidd be az asztalt, és rendezd el rajta, ami rá való! Vidd be a lámpatartót, és rakd fel rá a mécseseket! ⁵Helyezd az illatáldozatra való aranyoltárt kívülről a bizonyosság ládája elé, és tedd föl a függönyt a hajlék bejáratára! ⁶Helyezd az égőáldozati oltárt a hajléknak, a kijelentés sátrának bejárata elé! ⁷A medencét helyezd a kijelentés sátra és az oltár közé, és töltsd meg vízzel! ⁸Azután kerítsd el az udvart körös-körül, és tedd föl a függönyt az udvar kapujára! ⁹Aztán vedd a fölkenéshez való olajat, és kend föl a hajlékot és mindazt, ami benne van! Így szenteld fel azt és egész fölszerelését, hogy szent legyen! ¹⁰Kend fel az égőáldozati oltárt is és egész fölszerelését. Így szenteld föl az oltárt, hogy igen szent legyen az oltár! ¹¹A medencét és annak állványát is kend fel, így szenteld föl azt!

¹²Azután vezesd Áront és fiait a kijelentés sátrának bejáratához, és mosdasd meg őket! ¹³Öltöztess föl Áront a szent ruhákba, kend fel és szenteld fel, hogy a papom legyen! ¹⁴Fiait is vezesd oda, és öltöztess föl őket köntösükbe! ¹⁵Kend föl őket, ahogyan apjukat fölkented, hogy papjaim legyenek! Ez a fökenés teszi őket örökre papjaimmá, nemzedékről nemzedékre.

¹⁶Mózes így járt el; mindenben úgy járt el, ahogyan megparancsolta neki az ÚR. ¹⁷A második év első hónapjának első napján felállították a hajlékot. ¹⁸Felállította Mózes a hajlékot: lerakta a talpait, felállította a deszkáit, ráillesztette a reteszeit és felállította az oszlopait, ¹⁹majd kifeszítette a hajlék fölé a sátoztetőt, fölterítette a sátor tetejére a takarót, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

²⁰Azután fogta és beletette a bizonyosságot a ládába, a rudakat ráillesztette a ládára, rátette a fedelet a láda tetejére, ²¹majd bevitte a ládát a hajlékba, és föltette a függőkárpitot, hogy eltakarja a bizonyosság ládáját, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR. ²²Azután elhelyezte az asztalt a kijelentés sátrában a hajlék északi oldalán, a kárpiton kívül, ²³majd kenyereket rakott rá sorban az ÚR elé, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

²⁴Azután elhelyezte a lámpatartót a kijelentés sátrában az asztallal szemben, a hajlék déli oldalán, ²⁵és fölrakta a mécseseket az ÚR elé – ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR. ²⁶Azután elhelyezte az aranyoltárt a kijelentés sátrában a kárpit elé, ²⁷és jó illatú illatáldozatot mutatott be rajta – ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR. ²⁸Azután föltette a függönyt a hajlék bejáratára, ²⁹majd elhelyezte az égőáldozati oltárt a hajléknak, a kijelentés sátrának a bejáratánál, és égőáldozatot meg ételáldozatot mutatott be rajta, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR. ³⁰Azután elhelyezte a medencét a kijelentés sátra és az oltár között, és vizet töltött bele a mosakodáshoz. ³¹Ebben mosták meg Mózes, Áron és fiai a kezüket és a lábukat. ³²Valahányszor bementek a kijelentés sátrába, és az oltár elé léptek, megmosakodtak, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR. ³³Azután elkerítette az udvart a hajlék és az oltár körül, és rátette a függönyt az udvar kapujára. Így készült el Mózes a munkával.

Az ÚR dicsősége betölti a kijelentés sátrát

³⁴Ekkor beborította a felhő a kijelentés sátrát, és az ÚR dicsősége betöltötte a hajlékot. ³⁵És Mózes nem tudott bemenni a kijelentés sátrába, mert rajta nyugodott a felhő, és az ÚR dicsősége betöltötte a hajlékot. ³⁶Egész vándorlásuk alatt valahányszor fölemelkedett a felhő a hajlékról, útnak indultak Izráel fiai. ³⁷De ha nem emelkedett fel a felhő, ők sem indultak el, amíg az fel nem emelkedett. ³⁸Mert nappal az ÚR felhője volt a hajlék fölött, éjjel pedig tűz lángolt benne. Izráel egész háza látta ezt, amíg csak vándorolt.